Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Nieuwsbrief 5/2013

Gratis maandelijks magazine | Jaargang 5, mei 2013 | Oplage: 6000 | Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Dit is het digitale magazine van de Stichting Nederlands Indisch Cultureel Centrum, dat u maandelijks gratis toegezonden krijgt. Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van ontwikkelingen en vorderingen betreffende ons toekomstig Indisch Centrum. Verder zullen wij u wijzen op nieuwe items op onze website en ook andere bijzondere zaken binnen de Indische gemeenschap en andere culturen met wortels in de "Gordel van Smaragd".

Van de redactie

Het gaat goed met de Nieuwsbrief. Evenals het aantal abonnees, is ook de waardering voor de inhoud van ons Nieuwsmagazine almaar stijgende en het wordt door sommigen zelfs de digitale Moesson genoemd. Maar wij gaan gewoon door met het promoten van onze Nieuwsbrief om onze lezersaantallen te vergroten. De redactie dankt iedereen voor het vertrouwen. Heeft u een persberichtje of een leuke activiteit voor de rubriek **just4kids** voor de jeugd van 4 tot 16 jaar? Laat het ons weten! Inmiddels hebben we nu: **5940 abonnees!** Wij willen een heel hartelijk welkom heten aan al die nieuwe lezers van onze mooie Nieuwsbrief. Bent u zelf lid van een vereniging of club en u denkt dat de andere leden het wel zouden waarderen om ons Nieuwsmagazine maandelijks per e-mail te ontvangen? Dan kunt u dit nieuwsmagazine uitprinten en als inzage-exemplaar op de eerstvolgende bijeenkomst van uw vereniging of club op de infotafel of entreetafel leggen met een E-mail intekenlijst erbij. Zo helpt u ons aan nieuwe abonnees en uw clubgenoten aan een gratis mooi en informatief maandelijkse magazine. ***Een E-mail intekenlijst kunt u bij ons aanvragen en krijgt u dan omgaand toegestuurd.***

Aantal abonnees is NU:

Tientjes actie

Tenslotte willen wij u graag nogmaals herinneren aan onze tientjes actie. **Gelukkig hebben al heel wat mensen een bijdrage geleverd, waarvoor onze dank,** maar het is helaas nog niet voldoende om financiële soelaas te kunnen bieden aan onze plannen voor wat promotionele acties dit jaar. Denkt u daarom nog eens aan ons, als u toch uw bankzaken aan het doen bent. **Rabobank, nr. 12 92 16 836 (IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36) t.n.v. N.I.C.C. in Den Haag, o.v.v. Tientjes actie. U helpt ons toch? Wij rekenen op u, zoals u rekent op ons.**

Deadline kopij en advertenties voor het juninummer is op: 4 juni 2013

Oplage NICC Nieuwsbrief nu naar 6000

door: Hans Vogelsang

In een betrekkelijk korte tijd hebben zich een record aantal nieuwe abonnees aangemeld. In een maand tijd is het aantal met zo'n 200 toegenomen. Daarom hebben wij de oplage van de Nieuwsbrief verhoogd naar 6000. Sinds we in september 2009 de eerste Nieuwsbrief het daglicht lieten zien, heeft het enige gratis Indische magazine ter wereld dus een enorme vlucht genomen. De initiatiefnemer, het Nederlands Indisch Cultureel Centrum is blij verrast met dit geweldige resultaat en ziet hierin het bewijs dat het Indische

gebeuren wel degelijk leeft en dit wordt gestaafd door het feit dat wij in nauwelijks vier jaar tijd een enorme achterban hebben verworven. Wij zijn iedereen erg dankbaar voor deze bevestiging en hopen dat zich in de toekomst nog veel mensen zich bij ons zullen aansluiten. Alle nieuwe abonnees willen wij vanaf deze plaats een warm welkom heten en hopen dat zij de kwaliteit van ons magazine weten te waarderen en doorgeven aan familie, vrienden en kennissen wereldwijd. Als iedereen een beetje meehelpt, zullen we hopelijk voor de jaarwisseling 2014-2015 het aantal van 10.000 abonnees bereikt hebben. Ondersteunt u ons in dit streven en stuurt u onze Nieuwsbrief door aan mensen in uw eigen e-mailbestand met het verzoek om zich eveneens te abonneren. Tegenwoordig noemen we zo'n initiatief ***CROWDSOURCING***. Maar doordat wij continu onze Nieuwsbrief aan het verbeteren en uitbreiden zijn, is het belangrijk dat wij ook financieel een gezonde structuur krijgen. Bijna twee jaar geleden hebben wij hiertoe onze "Tientjes Actie" opgestart en regelmatig wordt hieraan gevolg gegeven. Echter, naast dat wij hiervoor natuurlijk enorm dankbaar zijn, is het voor ons belangrijk ook ruimere bronnen aan te boren, willen wij ons streven – een zelfstandig Indisch Centrum in Den Haag met eigen activiteiten, een mooie theaterzaal met een podium voor diverse grotere activiteiten, een aantal oefenstudio's voor (Indo) bandjes, enz. – kunnen omzetten naar realiteit. Meer informatie over dit streven vindt u op onze website: www.indisch-centrum-denhaag.nl. Dat voor het verkrijgen van een gebouw en het opstarten van een Indisch Centrum grote bedragen gemoeid gaan, moge duidelijk zijn en dat we daarmee niet uitkomen met een tientjes actie is ook zonneklaar. Wij willen dan oom graag rekenen op uw support in het vinden van financiers en sponsoren, die het ons mogelijk kunnen maken ons streven waarheid te laten worden. Wilt u na onze website gelezen te hebben nog meer informatie, dan willen wij daar graag aan voldoen. Misschien kent u mensen die over de middelen beschikken ons hierin te ondersteunen, of bedrijven die ons daarbij behulpzaam willen zijn. Kijkt u eens om u heen en legt u uw oor eens te luisteren. Misschien dat u ook iemand kent die zich wil inzetten om voor ons een effectieve financiële campagne op te zetten. Wij zijn u hiervoor erg dankbaar.

_____

Crowd writing: Veteranendag 2013

In het kader van de veteranendag 2013, die op zaterdag 29 juni gehouden zal worden, wil de redactie graag U als lezer betrekken. WIJ WILLEN GRAAG UW MENING over dit jaarlijkse evenement. Vertelt u in ongeveer 75 woorden of en waarom u vindt dat Veteranendag belangrijk is. U kunt dit betrekken op uzelf (als u veteraan bent), op de veteranen (als u dat zelf niet bent) of maatschappelijk.
Vermeldt daaronder uw naam en woonplaats en of u zelf veteraan bent of niet en zo ja, wanneer en waar. Dit initiatief wordt CROWD WRITING genoemd: met z'n allen schrijven over een thema.

Reacties zullen in de volgende editie van deze Nieuwsbrief geplaatst worden. Deadline: 4 juni 2013. De redactie.

Stuur uw bijdrage naar: info@indisch-centrum-denhaag.nl

15 augustus herdenking: Uw mening wordt gevraagd

Onlangs was er weer rumoer over de 4 mei herdenking in Vorden. Daar wilde men na afloop de bezoekers langs de graven van een aantal Duitse soldaten leiden. "Het is geen herdenking van die Duitse soldaten, mar een handreiking naar een voormalige vijand, met de nazaten waarvan wij nu vriendschappelijk omgaan", aldus de Burgemeester. Vele anderen waren echter zeer verontwaardigd en dreigden met acties, omdat ze vonden dat het toch een verkapte herdenking van de daders zou zijn. Dit rumoer maakte opnieuw de discussie los over wie, wat, hoe en welke periode herdacht zou moeten worden op 4 mei. En ook of men zich alleen zou moeten beperken tot de periode van de Tweede Wereldoorlog of ook de gevallenen van na die oorlog in de diverse conflicten waarbij Nederlandse militairen betrokken waren. In de Indische kringen had Indoradio op Facebook de vraag gesteld of ook de Japanners op 15 augustus herdacht zouden moeten worden. Een storm van protesten deed hen die vraag echter gauw weer inslikken. De algemene teneur was: dat nooit!

Toen ontwikkelde zich op Twitter en op Facebook geïnitieerd door Indisch4ever een discussie of de slachtoffers van de Bersiap-periode en ook de gevallenen van de strijd in voormalig Nederlands Nieuw Guinea deel zouden moeten uitmaken van de herdenkingen op 15 augustus. Boeroeng van Indisch4ever maakte een poll, waarop iedereen zijn stem kon uitbrengen. De redactie kreeg hier lucht van en bracht te berde dat de Bersiap-periode en ook de strijd in Nieuw Guinea eigenlijk in elkaars verlengde liggen en in feite gezamenlijk deel uitmaakten van het afbrokkelend koloniaal bestuur in dezelfde regio. Dat zou een argument kunnen zijn om het bij de 15 augustus herdenkingen te betrekken. Toen deze mening als reactie onder de poll geplaatst werd op de website van Indisch4ever, bleek na enkele uren een verhitte discussie los te barsten, die nu zijn naklank krijgt in dit artikel in deze Nieuwsbrief. Al gauw kon geconstateerd worden dat er zowel voor- als tegenstanders waren, die zich tot op heden verhouden als 60 % voor en 40 % tegen. Misschien dat dit de komende jaren een discussiepunt gaat worden, waartoe ook de redactie van deze Nieuwsbrief zijn steentje wil bijdragen door ook hier de LINK naar de poll te plaatsen en u om uw mening te vragen en uw stem uit te brengen. Wij willen u uitnodigen om naar de poll te gaan via de LINK aan het eind van dit artikel om uw mening te geven De poll die u dan aantreft, ziet er als volgt uit:

Moeten de 15 augustus herdenkingen zich beperken tot het herdenken van de geschiedenis van Nederlanders te Indië tijdens de oorlog 7 dec. 1941- 15 aug. 1945 ?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Ik weet het niet

Vote

View Results
Polldaddy.com

Klikt u op de volgende LINK om naar de poll te gaan:

http://indisch4ever.nu/2013/05/08/15-augustus-herdenking/

(advertentie)

Tong Tong Fair 2013

Van 12 mei tot en met 2 juni is Den Haag weer even de Indische hoofdstad van het westelijk halfrond. Twaalf dagen lang zal het tentencomplex de tachtig- tot honderdduizend bezoekers verwelkomen in oosterse sferen. De organisatie is dit keer trots op de komst van Waldjinah, de koningin van de krontjong. De uit Solo afkomstige zangeres, geboren in 1945, heeft een grote staat van dienst, waarmee zij ook buiten Indonesië veel aanzien geniet. In 2006 werd zij in Indonesië onderscheiden met de Governement's Award.

Het gebouw van de Haagse Dierentuin, waar het in 1958 allemaal begon.

Tijdens haar optredens op het grote podium wordt zij begeleid door het Orkes Keroncong Bintang Surakarta. Hierin spelen ook haar zoon en dochter en dit orkest is dit jaar het Huisorkest op de 55e Tong Tong Fair. De theaters brengen een bonte mix van muziek, dans en literatuur. In de eetwijk kan men weer naar hartenlust de smaakpapillen testen bij de vele restaurants en in de grote tent is zoals gebruikelijk de grootste oost-west bazaar ter wereld neergestreken met enkele honderden standhouders die voor elk wat wils in de aanbieding hebben. De laatste jaren is het bezoekersaantal wat teruggelopen, maar het TTF-team heeft alles uit de kast gehaald om dit tijdens het elfde lustrum weer wat op te krikken.

Na de sloop van de Haagse Dierentuin nam de (toen nog) Pasar Malam Besar zijn intrek in de Houtrusthallen.

Indisch feest voor iedereen

Juist de cross-over van culturen uit Zuid-oost Azië en het Westen maakt de Tong Tong Fair tot een evenement van wereldformaat. Daarbij is de TTF het grootste Indische evenement ter wereld buiten Indonesië. Een belangrijke plaats wordt ingenomen door het Tong Tong Festival. Dit is de naam van een compleet en heel gevarieerd theaterprogramma, dat plaats vindt in de diverse theaters op het Malieveld en tijdens de TTF ook op andere plekken in Den Haag. Bij de programmering is de Indische cultuur (een van de oudste mengculturen ter wereld) een leidraad. Het Tong Tong Festival brengt artiesten, auteurs en wetenschappers van (inter)nationale faam naar Den Haag. Verder produceert het ook zijn eigen multidisciplinaire voorstellingen en maakt een fusion van muziek- en dans-tradities. Dagelijks zijn er tevens lezingen, workshops, concerten en dans- en toneelvoorstellingen.

Het gehele tentencomplex bestaat uit: de entreetent met kassa's, garderobe, infobalie en een aantal "eigen" stands, alsmede de "kidscorner" waar u eventueel de allerkleinsten met een gerust hart aan de goede zorgen van professionele kinderleidsters kunt overlaten. Dan natuurlijk de Grand Pasar, waar u genietend van de exotische geuren van wierook en tropisch fruit kunt rondslenteren en winkelen bij enkele honderden kramen. De "Indische Stad" heeft drie theaters, waar u tal van voorstellingen kunt bijwonen. Bintang Theater, Bibit Theater en de Bengkel zijn hier de "places to be". En dan natuurlijk de

Nu al weer vele jaren op de vertrouwde plek in Den Haag: het Malieveld. En inmiddels uitgegroeid tot een ware Indische Stad.

eetwijk, waarbij wij nadere uitleg eigenlijk overbodig vinden. Ga gewoon uw neus achterna en maak een keuze uit de rijke Indische en Indonesische keuken. Verder zijn er nog het Cultuurpaviljoen met het Kooktheater en het Indonesië-paviljoen met vanuit Indonesië ingevlogen standhouders die u met hun Indonesische producten tot kopen trachten te verleiden. Het complete programma vindt u op: www.tongtongfair.nl.

De Langste Rijsttafel ter Wereld

Een "Lint van tafels zal vrijdag 12 juli 2013 de Marktin Ede sieren, tijdens de wereldrecordpoging "De Langste Rijsttafel ter Wereld". De organisatie wil in totaal zo'n 900 gasten laten eten aan een tafel van in totaal 320 meter. "Wij slaan de handen ineen voor deze recordpoging en voor het goede doel: Child Support Indonesia", aldus Edenaar Jan van den Berg. Voor de recordpoging, die inmiddels is ingediend bij Guinness World Records, werken verschillende organisaties samen. Ambassadeur van de Stichting Child Support Indonesia: Lonny Gerungan voegt hieraan toe: "Negen jaar geleden heb ik ook meegewerkt aan een recordpoging in Barneveld. Toen werd het een Rijsttafel van 250 meter met 750 gasten. Daar willen we nu natuurlijk overheen". De Stichting zet zich al meer dan 25 jaar in voor kinderen in Indonesië, de laatste jaren vooral op het gebied van onderwijs.

Momenteel nemen zo'n 850 kinderen deel aan het programma. "We brengen de kinderen die geen onderwijs genieten in kaart. Daarna zorgen we dat ze naar school kunnen en dat hun les- en boekengeld wordt betaald. Zo zorgen we voor dat ze niet buiten de boot vallen", aldus projectmanager Annemarie Rulos.

In totaal zullen er op 12 juli tachtig tafels voor elk twaalf personen opgesteld staan in Ede. Tijdens de avond komen er schalen op tafel met in totaal negen Indonesische gerechten. "Het wordt een rijsttafel zoals je die mag verwachten", zegt Lonny. Hij verheugd zich op het koken, maar ook op de diverse optredens die tijdens de recordpoging op een podium zullen plaatsvinden. Onder andere Justine Pelmelay en Antje

Monteiro geven een show weg. Het voltallige college van Burgemeester en wethouders zal aan tafel zitten en vertegenwoordigers van Singapore Airlines en ook de Indonesische ambassadrice Retno Marsudi zullen aanschuiven.

Wilt u ook deelnemen? Dan kunt u zich voor een tafel van 12 personen inschrijven op de website van www.langsterijsttafel.nl De kosten van een twaalf persoonstafel zijn: € 250,00, exclusief een drankje. Bedrijven betalen € 500,00. Daarvoor krijgen zij hun bedrijfslogo op de placemats en advertenties.

Verzamel ook twaalf personen via uw vereniging, familie, vrienden, enz. en reserveer een tafel voor een uitzonderlijk diner en leuk entertainment. Er zijn nog enkele tafels beschikbaar, maar haast u want vol-is-vol.
De organisatie is in handen van www.childsupportindonesia.nl
Inschrijven: www.langsterijsttafel.nl

_____

De Backpay kwestie, nogmaals uitgelegd

De Japanse bezetting van Nederlands-Indië kwam op 15 augustus 1945 een einde. Indië was tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar getroffen. De materiële oorlogsschade was groot: plantages, fabrieken, kantoren, huizen en inboedels waren geplunderd en vernield. De oorlog had de samenleving ontwricht en de oude gezagsverhoudingen totaal verstoord. De nationalisten Sukarno en Mohammed Hatta hadden op 17 augustus 1945 de onafhankelijkheid van de Indonesische republiek uitgeroepen. Herstel van het koloniale gezag was op korte termijn niet mogelijk vanwege een groot tekort aan troepen en materieel. Nederland was aangewezen op de medewerking van geallieerde bondgenoten. Ondanks hun hulp ontstond in Nederlands-Indië een machtsvacuüm waarvan de Indonesische nationalisten gebruik maakten. De maanden die volgden op de capitulatie van Japan werden gekenmerkt door terreur en gewelddadigheden die velen, vooral Indo-Europeanen en Chinezen, het leven kostten. Deze tijd, oktober 1945-januari 1946, wordt ook wel de Bersiap-periode genoemd.

Een groot deel van de Europese bevolking had de bezettingstijd onder zeer zware omstandigheden doorgebracht in interneringskampen. Zij waren, overigens net als de Indo-Europeanen, aan het einde van hun krachten en hun financiële reserves. De meeste Europeanen hadden in 1945 geen bezittingen meer, als gevolg van een door Japan gevoerde politiek om Europeanen hun hoge maatschappelijke positie te ontnemen. Veel Indo-Europeanen hadden tijdens de bezetting hun waardevolle bezittingen noodgedwongen te gelde moeten maken. Geallieerde hulpverleners boden noodhulp door het verstrekken van de eerste levensbehoeften. Europese oorlogs-getroffenen werden ten tijde van de Bersiap-periode ter bescherming ondergebracht in verzamel- en doorgangskampen.

Krapgeldpolitiek

Na de bevrijding bleek dat tegoeden bij banken door Japanners niet waren geroofd, in tegenstelling tot de strategie die de Duitse bezetters in Nederland hadden gevoerd. Het geld kon echter niet worden opgenomen. Banken bleven gesloten en de autoriteiten hadden op Java en Sumatra een 'krapgeldpolitiek' afgekondigd. Met deze maatregel werd geprobeerd de snel oplopende inflatie zoveel mogelijk te beperken. Overheidspersoneel hoefde op korte termijn niet te rekenen op uitbetaling van het salaris dat ten tijde van de bezetting niet was uitgekeerd. Het gouvernement zag zich gesteld voor meer urgente problemen, zowel op politiek niveau als op het gebied van de maatschappelijke hulpverlening. Bovendien ontbraken beschikbare financiën. Op bestuurlijk niveau werd gestreefd naar een betaalbare vorm van rehabilitatie. Uitbetaling van een aantal maanden vooroorlogs salaris zou oorlogsgetroffenen in staat stellen het leven weer enigszins op de rails te krijgen. Toezeggingen van een aantal commerciële bedrijven, zoals de Nederlandsche Handel-Maatschappij (NHM), de Koninklijke Paketvaart Maatschappij (KPM) en de Bataafse Petroleum Maatschappij (BPM), om het gehele bedrag aan achterstallig salaris aan hun werknemers uit te betalen doorkruisten deze strategie.

Niet alleen een deel van het bedrijfsleven had de toezegging tot deze zogeheten backpay gedaan, ook de Koninklijke Marine had haar personeel iets dergelijks beloofd. De nadelige positie waarin militairen uit de Indische land- en zeemacht – en landsdienaren in dienst van het Indische gouvernement – zich bevonden ten opzichte van overheidspersoneel uit Nederland werd hiermee extra benadrukt. Bovendien waren verwachtingen gewekt en namen oorlogsgetroffenen in Indië geen genoegen meer met een lage rehabilitatie-uitkering. Het recht

op backpay werd door het gouvernement echter bestreden. Als argumentatie werd aangevoerd dat Indië in staatsrechtelijk opzicht financieel autonoom was. Dit gegeven was feitelijk juist: Indië was sinds 1864 financieel onafhankelijk, maar wel voor zover het moederland haar goedkeuring aan het financiële beleid verleende. Om uit deze impasse te komen, werd in 1946 een 'Backpay-commissie' ingesteld die de kwestie diende te onderzoeken.

Rehabilitatie-uitkering

De commissie kon echter geen overeenstemming bereiken over de juridische vraag of er recht op backpay bestond en over de hoogte van een eventuele uitkering. Aangezien een groot deel van de bevolking in Nederlands-Indië steeds meer problemen kreeg om in de eerste levensbehoeften te kunnen voorzien, werd eind 1946 een pre-advies geformuleerd, dat na vele herzieningen in september 1947 als besluit werd vastgesteld.

Dit 'besluit inzake de initiële rehabilitatie-uitkering' voorzag in een uitkering van minimaal drie en maximaal vijf maanden achterstallig loon of pensioen. Het bedrijfsleven werd eveneens verplicht tot een uitbetaling van maximaal vijf maanden achterstallig loon. De hoogte van deze eenmalige uitkering was afhankelijk van de grootte van de gezins-samenstelling. De uitkering diende niet gezien te worden als een betaling van niet-uitgekeerd salaris, maar als een rehabilitatie-bedrag waarmee alle oorlogsgetroffenen, ongeacht de landsaard, in staat werden geacht een nieuw bestaan op te bouwen op een niveau van de toen passende omstandigheden. De term backpay werd angstvallig vermeden. Deze regeling leidde tot erg veel verontwaardiging en onrust bij betrokkenen en de organisaties die hun belangen behartigden, zoals de Nederlands-Indische Bond van Ex-Krijgsgevangenen en Geïnterneerden (NIBEG) en de Indische Pensioenbond.

In de jaren 1947-1949 vond een tripatiete-beraad plaats, dat moest leiden tot de definitieve afhandeling van het rehabilitatievraagstuk. Het beraad vond plaats tussen het Indische departement van Sociale Zaken, werkgevers en werknemers en belangenorganisaties. Een tussentijds akkoord in mei 1948 kreeg echter geen politieke goedkeuring. De uitgaven die voor de slotuitkering waren begroot, vormden een te grote last voor de Indische begroting en politiek Den Haag was niet bereid financieel tegemoet te komen. Het Indische ministerie van Financiën ging over tot verdere bezuinigingen op het voorstel.

In februari 1949 werd de opzet van de slotrehabilitatie gepresenteerd. Afhankelijk van de gezinssamenstelling kregen overheidsdienaren een uitkering van vier tot twaalf maanden salaris, met een maximum van duizend gulden per maand. Particuliere werknemers in dienst bij het bedrijfsleven kregen – ook afhankelijk van de gezinssituatie – twee tot zes maanden salaris van hun werkgever.

Pensioenvoorzieningen van tal van werknemers uit het bedrijfsleven en zelfstandigen werden veiliggesteld. De regeling die werd gepresenteerd was al in de loop van de onderhandelingen uitgekleed. Echter, het feit dat gemaakte delegatieschulden ten tijde van de Japanse bezetting met de uitkering werden verrekend leidde er toe dat er netto alsnog weinig te besteden viel. De plannen brachten veel morele verontwaardiging en commotie teweeg.

Na de soevereiniteit

De totstandkoming van de definitieve rehabilitatie-uitkering viel samen met de eindfase van het Nederlandse bewind in de Oost. Tijdens de Ronde Tafel Conferentie (RTC) werd tussen Nederlandse en Indonesische onderhandelaars de voorwaarden van de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië vastgesteld. Een belangrijk agendapunt vormde de schuldenproblematiek. Na intensieve onderhandelingen was Nederland bereid een deel van de Indische schuld over te nemen. Om de onderhandelingen op dit punt niet verder te bemoeilijken werden de resterende financiële verplichtingen die de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië op zich zou nemen niet nader gespecificeerd. Tot deze 'overige schulden' behoorden echter ook de rechten en plichten die Nederlands-Indië had ten aanzien van het rehabilitatievraagstuk. De uitbetaling van de financiële verplichtingen werd door de Nederlandse onderhandelaars toen overgedragen aan Indonesië. Dit besluit kwam de Indische oorlogsgetroffenen duur te staan. Al spoedig na de soevereiniteits-overdracht in december 1949 voerde de Indonesische overheid in maart 1950 een monetaire sanering door die een forse geldontwaarding van 66% tot gevolg had. Was de waardevermindering van de rehabilitatie-uitkeringen en van de pensioenen voor betrokkenen al een tegenslag, de situatie werd nog ernstiger toen de Indonesische regering een maand later de rehabilitatie-uitkeringen aan Nederlanders 'voorlopig' opschortte. De grootste tegenslag volgde echter toen de Indonesische regering het welstandscriterium dat nog door de Nederlandse secretaris van Staat A. Oudt einde 1949 in de uiteindelijke slotrehabilitatieregeling was ingebouwd actief ging toepassen. Om te kunnen besparen op de Nederlandse uitgaven had Oudt indertijd dit amendement opgenomen in de slotrehabilitatieregeling. En hiermee was de overheid bevoegd alle

nooduitgaven die als voorschot in en buiten Indië waren gedaan aan of ten behoeve van in Indië verblijvende Nederlandse oorlogsgetroffenen terug te vorderen van hen die een bepaald welstandsniveau hadden bereikt. Het niveau van de welstand werd door de Indonesische autoriteiten bepaald. Zonder overleg werd gekort op uitbetalingen.

Commissie Achterstallige Betalingen

De protesten lieten niet lang op zich wachten. Zij kwamen van belangenorganisaties en verschenen in de pers. Ook op politiek niveau kregen de genomen maatregelen aandacht, maar mede vanwege de sterk verslechterende verhoudingen tussen Nederland en Indonesië moest de Nederlandse regering met veel tact haar bezwaren formuleren. Het geschil werd voorgelegd aan het Uniehof van Arbitrage, dat tot taak had rechtsgeschillen tussen Nederland en Indonesië te behandelen, maar een juridische oplossing werd niet gevonden. Uiteindelijk koos de Nederlandse regering voor een pragmatische oplossing door de Indonesische betalingsverplichtingen aan Nederlanders over te nemen. Daarnaast dwong het parlement de regering de Commissie Achterstallige Betalingen (CAB) in te stellen. De CAB kreeg tot taak de rehabilitatieregeling, inclusief het vraagstuk van de materiële schadevergoeding, te onderzoeken voor de Nederlanders die tijdens de oorlog in Indië en nu in Nederland woonachtig waren. De meerderheid van de CAB was van mening dat het opperbestuur in Nederland moreel en formeel verantwoordelijk was voor hetgeen gebeurd was in Indië vóór, tijdens en na de Japanse bezetting tot aan het moment dat de soevereiniteit werd overgedragen.

De Nederlandse regering werd medeverantwoordelijk geacht voor het niet uitbetalen van de achterstallige betalingen aan Indische landsdienaren en het niet-nakomen van een schadevergoedingsregeling. Het recht op achterstallige backpay-pensioenen werd erkend. Het CAB oordeelde niet over de vraag of Nederland formeel aansprakelijk kon worden gesteld voor het niet-uitbetalen van de backpay. Hierover diende òf de politiek, òf de rechterlijke macht een uitspraak te doen.

Geen genoegdoening

De aanbevelingen die de CAB in haar eindrapportage verwoordde, zijn uiteindelijk – na ruim negen maanden – door de regering in hoofdlijnen in haar regeringsnota overgenomen. De regering erkende haar morele verantwoordelijkheid met betrekking tot de afronding van de rehabilitatieregeling en zou ook vanaf 1954 overgaan tot uitbetaling. Met betrekking tot de betaling van de backpay wist de regering zich gesteund door een rechterlijke uitspraak. In een poging de regering via de juridische weg te dwingen tot uitbetaling van de backpay had de Stichting Opeising Militaire Inkomsten (OMINK) een proces aangespannen tegen de Nederlandse Staat. De rechter achtte de Staat echter niet verplicht tot betaling van de backpay. Deze schulden waren met de soevereiniteitsoverdracht overgegaan op Indonesië. Tegen deze uitspraak gingen de eisers in hoger beroep. Maar ook toen oordeelde de rechter dat Nederland niet aansprakelijk kon worden gesteld. De rechterlijke uitspraken waren een flinke tegenslag voor betrokkenen, maar zij bleven strijdbaar en gingen in cassatie. In deze periode wisten zij zich in toenemende mate gesteund door het parlement. Het parlement kon echter de juridische verantwoordelijkheid voor de Backpay-kwestie niet op de politieke agenda zetten zolang geen uitspraak was gedaan over de wettelijke aansprakelijkheid.

In de tweede helft van de jaren vijftig van de vorige eeuw spanden meerdere Indische oorlogsgetroffenen een rechtszaak aan, omdat zij meer geloofden in een juridische dan in een politieke oplossing. Het pakte voor de oorlogsgetroffenen anders uit dan waarop zij hadden gehoopt. In een aantal rechtszaken werd in het vonnis gesteld dat eisers – in dit geval oud-gouvernements-dienaren – recht hadden op uitbetaling van achterstallig loon, maar dat Nederland hiervoor niet financieel verantwoordelijk was. Betaling was een zaak van de Indonesische autoriteiten.

De teleurstelling bij de oorlogs-getroffenen en hun belangen-organisaties was groot. De Nederlandse regering voelde zich door de uitspraken echter gesterkt en kon zich in het parlementaire debat over de Backpay-kwestie goed verweren. In 1959 zette Den Haag min of meer een punt achter de zaak. Heropening van het debat was voor de regering pas weer een optie als een nieuw juridische inzicht ten aanzien van de Backpay-kwestie werd ingediend. Onmachtig op dat moment de strijd een nieuwe impuls te geven, legden de Indische belanghebbenden en het parlement zich voorlopig bij deze situatie neer.

De openbare hoorzitting Tweede Kamer over niet genoten inkomsten van oud KNIL militairen

Toen de betrekkingen tussen Nederland en Indonesië zich in de tweede helft van de jaren zestig weer langzaam herstelden, nam de hoop op genoegdoening bij de Indische oorlogsgetroffenen weer toe. Tussen

Nederland en Indonesië werden schuldsaneringsonderhandelingen gestart met betrekking tot nog openstaande rekeningen. De Indische oorlogsgetroffenen hoopten dat de achterstallige salarissen zouden worden verdisconteerd, maar om de verhouding met Indonesië niet te belasten werd de Backpay-kwestie buiten de overeenkomst gehouden. Indische belangenorganisaties zoals Indische Pensioenbond, de Stichting Nederlandse Ereschulden (SNE) en de Stichting Rechtsherstel KNIL (SRK) bleven echter pleiten voor hun zaak, maar zij legden niet meer zozeer de nadruk op backpay als wel op erkenning en genoegdoening van het onrecht wat was aangedaan.

Wet uitkering Indische geïnterneerden

In de samenleving ontstond in de jaren zestig steeds meer aandacht voor de psychische gevolgen van Tweede Wereldoorlog bij oorlogsgetroffenen. Ook in het parlement kreeg de problematiek van de Indische oorlogsgetroffenen veel aandacht. Aangezien een zuiver juridische onderbouwing van de backpay-problematiek vanuit politiek oogpunt niet haalbaar was, legde een Commissie van Drie, bestaande uit de parlementariërs K.G. de Vries, S.C. Weijers en G.W. Keja, op persoonlijke titel een voorstel in waarin werd gepleit voor een symbolische genoegdoening voor het lijden in de Japanse interneringskampen. Het voorstel werd door de Kamer gesteund en leidde in 1981 tot de totstandkoming van de wet Uitkering Indische Geïnterneerden (UIG). De UIG voorzag in een eenmalige uitkering van 7500 gulden voor alle door de Japanners geïnterneerde kostwinners (of in geval van overlijden hun partners) die zich nadien in Nederland hadden gevestigd.

Oproep van Het Gebaar

Politiek Den Haag, zowel de regering als het parlement, waren tevreden met deze financiële regeling, maar de Indische oorlogsgetroffenen waren er minder over te spreken. De UIG leidde tot ongelijkheid. Ambtenaren die recht hadden op backpay, maar niet geïnterneerd waren geweest (zoals vele Indo-Europese civiele ambtenaren) kwamen niet voor de uitkering in aanmerking. Daarentegen konden personen die wel geïnterneerd waren geweest maar geen gouvernementsaanstelling hadden – en dus geen recht hadden op backpay – wel aanspraak maken op de uitkering. Ondanks de goede wil van de Commissie van Drie leidde de UIG tot nieuwe frustraties bij gedupeerde betrokkenen. Pogingen de UIG te herzien, hadden geen resultaat. Belangenorganisaties als de SRK en de SNE slaagden er niet meer in hun achterban enthousiast te krijgen voor nieuwe acties. De betrokken oorlogsgetroffenen legden zich na vele decennia strijd neer bij de situatie. In 2000 stelde de overheid via Het Gebaar een schadeloosstelling ter beschikking. Deze uitkering was echter een vorm van smartengeld voor de 'kille' ontvangst van de naoorlogse repatrianten in Nederland en stond los van de achterstallige betalingen. Voor velen kent de geschiedenis van de backpay een open einde en als gevolg daarvan blijft deze kwestie onverwerkt.

Marielle Scherer

Bronnen:

Meijer, H., Indische rekening. Indië, Nederland en de Backpay-kwestie 1945-2005 (Amsterdam 2005).

www.oorlogsgetroffenen.nl

Onderzoeksgids Oorlogsgetroffenen WO2 -

Uitgelicht

In deze rubriek besteden we aandacht aan wat andere Indische media te melden hebben

Een middagje Gordel van Smaragd

Een middagje spelevaren op de Amsterdamse grachten. We kennen allemaal Den Haag als Indische stad, maar ook Amsterdam is een stad met een belangrijke Indische LINK. De Stichting Ferata Fakta organiseert daarom sinds vorig jaar rondvaarten door de Amsterdamse grachtengordel waarbij de Indische geschiedenis van de stad aan bod komt. Zaterdag 20 april nam Maria Lamslag deel aan de eerste tocht van het nieuwe seizoen. Hieronder haar verslag. De gidsen zijn: Peter Bouman en Frans Leidelmeijer. Rond half één was ik bij de

Gidsen Peter Bouman (links) en Frans Leidelmeijer (rechts) met de schipper van de rondvaartboot.

opstapplaats voor de Stopera. De plek was gemakkelijk te herkennen, want er stonden al heel wat Indische luitjes op de wal. Natuurlijk arriveerden een paar gasten wat later (jam karet toch?) maar al snel kon de boot vertrekken voor een 2,5 uur durende tocht. Onderweg gaven de gidsen Peter Bouman (werkt bij Pelita) en Frans Leidelmeijer (bekend van "Tussen Kunst & Kitsch", uitleg over het verband van de grachtengordel met die andere gordel, die van Smaragd, oftewel Nederlands-Indië. Om de beurt vertelden zij over historische achtergronden, feitjes en weetjes en anekdotes over gebouwen, bruggen, kunst en andere plekken met een Indische link. Zo passeerden we de

Gebouw "De Bazel", ook wel "spekkoek" genoemd, is het voormalige hoofdkantoor van de NHM, de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

replica van het VOC schip "De Amsterdam", voormalige kantoren van de handelsmaatschappijen met Indische banden, het geboortehuis van Edouard Douwes Dekker (nu het Multatuli Museum), het NIOD het verzetsmuseum, en uiteraard wordt er ook veel verteld over panden, bruggen, veel kunstwerken en standbeelden die qua ontwerp geïnspireerd waren op Nederlands-Indië. Het gebouw "De Bazel", vanwege de kleuren ook wel spekkoek genoemd, is hiervan misschien wel het mooiste voorbeeld. In de decoratie ervan zijn talloze verwijzingen naar Indië te herkennen. Lees dit artikel verder op: **www.indisch3.nl**

Interview met Silfraire Delhaye

Op 19 maart 2013 liepen zo'n 500 mensen mee in een stille tocht namens Het Indisch Platform. Doel: een petitie aanbieden en De Indische Kwestie opnieuw op de politieke agenda krijgen.

Even bellen met Silfraire Delhaye:

Dag meneer Delhaye. Hoe is de stille tocht verlopen? Bent u tevreden? Jazeker, de tocht is goed verlopen en ik vond de opkomst bijzonder bevredigend. Uit heel Nederland zijn er mensen naar Den Haag gekomen om ons te steunen. Dat geeft mij een warm gevoel.

Als u aan uw kleinkinderen zou moeten uitleggen, waarom u meegelopen heeft, wat zou u ze dan vertellen? Ik zou ze vertellen, dat opa en oma veel verdriet hebben gehad van de oorlog, tijdens maar ook daarna. De mensen die de oorlog in Nederland hebben meegemaakt, konden hun verhaal kwijt.

Hun leed werd erkend en ze hebben een vergoeding gekregen voor de schade die ze in de oorlog hebben geleden. Dat gold niet voor de mensen die de oorlog in Indië hebben meegemaakt. Die hebben niet eens hun achterstallige salarissen uitbetaald gekregen. Voor al die opa's en oma's kom ik op.

Is dat in het kort gezegd De Indische Kwestie? Ja, precies zoals het staat uitgelegd op de poster en op de T-shirts. Het gaat ons om vier dingen: erkenning, excuses, compensatie voor de oorlogsschade en backpay van de salarissen.

U hebt kort geleden Herman Bussemaker opgevolgd als voorzitter van Het Indisch Platform. Hoe heeft u dit allemaal voor elkaar gekregen? We hebben ontzettend veel steun gehad van een groep vrijwilligers die kleihard hebben gewerkt. Hans Vogelsang, de initiatiefnemer van de petitie heeft contact gezocht met Peggy Stein via Facebook en die heeft weer een heleboel vrijwilligers gemobiliseerd. Hulde aan allen die ons zo geweldig hebben geholpen.

Voorzitter Indisch Platform over stille tocht
Even bellen met Silfraire Delhaye

Op 19 maart liepen er zo'n vijfhonderd mensen mee in een stille tocht namens het Indisch Platform. Doel: een petitie aanbieden en de Indische kwestie opnieuw op de politieke agenda krijgen.

Dag meneer Delhaye. Hoe is de stille tocht verlopen? Bent u tevreden?
'Jazeker. De tocht is goed verlopen en ik vond de opkomst bijzonder bevredigend. Uit heel Nederland zijn er mensen naar Den Haag gekomen om ons te steunen. Dat geeft mij een warm gevoel.'

Interview met Silfraire Delhaye in Moesson

Na afloop heeft u de petitie aangeboden in de Tweede Kamer en was er overleg met de vaste commissie van VWS. Hoe is dat gegaan? Best positief eigenlijk, omdat mevrouw Agema van de PVV duidelijk heeft gezegd dat ze de Indische Kwestie op de agenda wil plaatsen. En de andere partijen namen daar geen stelling tegen. Ik weet niet hoe snel de Tweede Kamer nu verder zal handelen, maar laten we hopen dat dit een goede stap is om de zaak echt tot een oplossing te brengen. Na meer dan een halve eeuw wordt dat nu toch echt wel eens tijd.

Interview door Ricce Scheldwacht.
Bron: Moesson, april 2013.

Nu ook reparatie van iPhone 3G (S), 4 (S) en iPad. Klik hier voor de aanbieding
http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie

Borca Computer Online Service
Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

Een architectonische verrassing

Jakarta, Yogyakarta, Surabaya, Medan en andere grote steden in Indonesië hebben enorme shoppingmalls. Compleet met airco, restaurants, bars, maar volstrekt fantasieloos gebouwd in de vorm van een blokkendoos. Evenals trouwens op veel andere plekken op onze aardbol. In al die shoppingmalls heb je weinig of geen gratis zitruimte. Ze zijn zuiver functioneel ingericht, dus vol met winkelruimte en restaurants, waar je alleen maar mag zitten als je iets koopt.

Wij waren dan ook blij verrast met het verfrissende ontwerp van een grote koopparadijs in Bali. In het toeristische Kuta is vorig jaar een compleet nieuw winkelcentrum gevestigd. Functioneel, maar ook artistiek, tropisch, voor iedereen toegankelijk en milieuvriendelijk. Het complex is erg speels en open door de vele rondingen, met veel aandacht voor details en materiaalkeuze. Beachwalk is de naam van dit winkel-centrum, dat een eenheid schijnt te willen vormen met de natuur op Bali. Bovendien is de structuur van het gebouw open en dus was het installeren van een airco niet nodig. Die is er overigens wel in de afzonderlijke winkels in het gebouw.

Er wordt veel gespeeld met water en groen. Complete waterpartijen zorgen voor verkoeling en door het geluid van stromend water wordt een rustgevende atmosfeer gecreëerd. Overal in het complex vind je groenperken met comfortabele banken, waar je gewoon kunt gaan zitten, geld of geen geld, zonder dat er binnen luttele momenten een ober in je nek komt hijgen. Er is een groot dakterras met ronde tuintjes en houten vloeren en met een fraai uitzicht op het strand of aan de andere kant op Kuta. De oppervlakte openbare ruimte is verrassend en nodigt uit tot slenteren. Er lopen mensen rond, gekleed in keurig kostuum met Vuittontas over de schouder, toeristen met surfborden en lokale bewoners in Bali-kleding. Maar ook westerse dames in bikini en half-ontblootte Australiërs. Niemand schijnt zich ook maar ergens aan te storen. Op verschillende plekken in de Mall zijn muziekoptredens, modeshows, dansuitvoeringen, promoties van nieuwe producten, fotoshoots met bruidsparen, enz.

Er zijn veel modewinkels met grote internationale merken, verder restaurants en bars. En op de bovenste verdieping is een groot eetplein ingericht. In een hoek staan een paar schaaktafels; de stukken moet je wel zelf meenemen. Nog een groot pré: Op diverse plekken heb je toiletten, gratis en superschoon…!

Dit is nog eens winkelen….

Pelita en de toekomst

Reactie op het artikel in de editie van april 2013

Vanwege een aantal geruchten over de toekomst van Stichting Pelita, naar aanleiding waarvan er in de vorige editie van deze Nieuwsbrief een artikel werd geplaatst, hier een reactie van Pelita zelf.

Allereerst: Stichting Pelita stopt er in geen geval mee! Sterker nog, directie en bestuur hebben het vaste voornemen om de hulpverlening en de dienstverlening van Pelita van een nog steviger fundament te voorzien dan die we nu hebben. We gaan het wel heel anders doen. En dat is in deze tijden van krapte een enorme uitdaging, maar zeker niet onmogelijk. Wel staat vast dat een dergelijk voornemen alleen tot een goed einde kan worden gebracht met een vasthoudende vindingrijkheid. We zullen met verwante organisaties allerlei levensvatbare vormen van samenwerking moeten aangaan, immers: samen staan we sterker.

Inmiddels hebben we de partners gevonden waarmee wij onze voornemens kunnen realiseren. Die partners zijn: Stichting De Basis in Doorn en Stichting Arq in Diemen. De Basis verzorgt maatschappelijk werk voor mensen uit de wereld van brandweer, ambulance, defensie, openbaar vervoer en politie, die vaak zeer aangrijpende ervaringen moeten meemaken. Deze organisatie heeft dus veel ervaring met mensen die problemen ondervinden als gevolg van hun ingrijpende oorlogservaringen, geweldservaringen, alsmede rampen- en ongevallenervaringen. Dit vertoont belangrijke raakvlakken met het maatschappelijk werk van Pelita. Het bestuur en de directie hebben daarom besloten voor hun werk aansluiting te zoeken bij De Basis.

Deze overheveling van tal van werkzaamheden en medewerkers, want dat houdt het nu eenmaal in, kan alleen onder strikte voorwaarden plaats vinden. Om te beginnen behouden al onze maatschappelijk werkers hun eigen cliëntenkring, die op dezelfde wijze als altijd zullen worden behandeld. Voor de cliënten verandert er dus niets. Tegelijkertijd zullen onze mensen hun kennis en ervaringen delen met de medewerkers van De Basis en vice versa. Een veel bredere groep zal zo uiteindelijk kunnen worden ingezet op de hulpvragen uit onze doelgroep, waarmee onze hulpverlening tot in lengte van jaren zal worden uitgevoerd.

Zo doen wij de politieke belofte gestand dat ook de hulpverlening aan de laatste nog in leven zijnde oorlogsgetroffenen uit Indië op een goede manier kan worden uitgevoerd. Tegelijkertijd zal het in omvang afgenomen maar nog altijd zelfstandige Pelita met zijn overige taken en werkzaamheden worden ondergebracht bij Stichting Arq in Diemen, waardoor de exploitatie door het delen van allerlei facilitaire diensten in evenwicht blijft. Van hieruit zal ook de kwaliteit van de dienstverlening door De Basis voor onze achterban worden bewaakt.

Natuurlijk kost deze nieuwe inrichting van ons werk de nodige financiële middelen. Hierin zal worden voorzien door het Ministerie van VWS, dat zelf – met de steun van de politiek – altijd heeft benadrukt dat de twee principes waarop de wetten voor oorlogs-getroffenen zijn gebaseerd, ereschuld en bijzondere solidariteit, onverminderd op deze groep van toepassing zijn en zullen blijven.

Hoewel het Ministerie van VWS de door ons ingeslagen weg volledig ondersteunt, hebben we op dit moment nog geen overeenstemming bereikt over de benodigde financiële middelen. Deze onzekere factor zorgt ervoor dat wij deze mededeling nu nog onder voorbehoud moeten doen. We gaan er echter vanuit dat het uiteindelijk zal lukken. Mocht het onverhoopt anders uitpakken, dan zullen wij iedereen daarvan onverwijld berichten. Wij zullen in dat geval gezamenlijk bekijken of we over voldoende creativiteit beschikken om dan alsnog alternatieve oplossingen aan te dragen.

Het Bestuur van Stichting Pelita.

Wel eens gedacht aan adverteren in onze Nieuwsbrief?
Vraag vrijblijvend onze gunstige advertentietarieven aan!
info@indisch-centrum-denhaag.nl

INDISCH PLATFORM **z o e k t d o n a t e u r s**

Het Indisch Platform behartigt de belangen van de Indische gemeenschap bij de Nederlandse overheid.

Stichting Het Indisch Platform - Postbus 85564 - 2508 CG Den Haag
www.indischplatform.nl info@indischplatform.nl

Het Indisch Platform heeft de ANBI-status en dus is uw donatie een aftrekpost bij uw belastingaangifte

Korte berichten

Consumentenvertrouwen in Indonesië

Nergens ter wereld is het vertrouwen van consumenten in de eigen producten en economie zo groot als in Indonesië. Dit blijkt uit de nieuwste "Consumer Confidence Index" van onderzoeksbureau Nielsen. Dit hoge consumentenvertrouwen hangt met de toenemende koopkracht samen maar ook met het toenemend aantal buitenlandse investeringen in het land. Indonesië is niet het enige Aziatische land waar het consumenten-vertrouwen zo hoog is. Ook India en de Filippijnen behoren tot de top drie. De Indonesische economie groeit de laatste jaren aanzienlijk. Volgens de cijfers van de Wereldbank bedroeg de groei in het laatsten kwartaal van 2012 maar liefst 6.2 %. De verwachting is dat deze groei in 2013 aanhoudt. De Nederlanders bevinden zich in de middenmoot van de Consumer Confidence Index. De Nederlanders zijn wel iets positiever geworden, maar bevinden zich altijd nog in een tamelijk negatieve fase.

Pitjit cursus

Met enige schrik tot de ontdekking gekomen dat al die prachtige culturele gewoontes en gebruiken niet meer als vanzelfsprekend worden doorgegeven aan de huidige generatie met een Indische of Molukse achtergrond. Het besef dat als we ons niet inspannen om deze en ook toekomstige generaties te laten kennismaken met de kruidenkennis, pitjit (ook wel pidjet, of pijat genoemd), keroh (of kerik, kerokan, kro), cupping (koppen zetten), enz. die ons door onze grootouders of andere familieleden is doorgegeven, deze kennis verloren zal gaan.

Wij, Maureen Anganois, en Peter Schmitt zijn vorig jaar gestart met IMAS trainingen. Na jarenlange afzonderlijke trainingen vonden wij het tijd om onze krachten te bundelen. Onze gezamenlijke passie voor massage en de vraag uit onze omgeving om deze culturele kennis door te geven, hebben ons doen besluiten om de stoute schoenen aan te trekken. Na veel onderzoek, bestuderen van boeken, gesprekken met familieleden en vele anderen, was het vorig jaar zover. Na maanden van ontwikkelingen konden we een mooi cursusaanbod samenstellen. De eerste driedaagse cursus pitjit was een feit.

We zijn inmiddels vele cursussen verder in ons prachtige cursuscentrum in Krimpen aan den IJssel en zelfs een aantal cursussen in een "geleende" ruimte in Amsterdam. De keuze om met veel aandacht aan kleine groepen cursussen te geven (uiteraard met een lichte Indische lunch) werpt zijn vruchten af.

Graag bieden wij de lezers van de NICC Nieuwsbrief een KENNISMAKINGS-KORTING van 10 % aan op een cursus naar keuze. Meldt u zich aan onder vermelding van NICC op de website: **http://www.imastrainingen.nl** Of bekijkt u onze Facebookpagina eens op www.facebook.com/imastrainingen Onder de "Likers" verloten wij regelmatig leuke prijsjes.

Maureen Anganois en Peter Schmitt.

Indo bakt lekkerste patat

De lekkerste patat van Nederland wordt gebakken door de Indisch-Portugese Jack Sackman. Zijn snackbar "Jack Snack" aan Het Kleine Loo in Den Haag kwam als beste uit de Friettest die het Algemeen Dagblad (AD) onder 129 snackbars in heel Nederland hield. De jury roemt de smaak van de patat en omschrijft deze als "zonder meer de lekkerste friet die we ooit hebben

gegeten. Deze uitverkiezing komt Jack niet verkeerd uit. Mede door de economische crisis, liepen de zaken in zijn snackbar wat minder dan normaal en had hij moeite om de eindjes aan elkaar te knopen.

Maar door de prijs en de publiciteit die hij erdoor krijgt, trekken de zaken weer wat aan. Naar verluidt vliegt vooral zijn (hoe kan het ook anders) patatje pinda over de toonbank.

Winnaars Indisch Molukse Trofee Award bekend

Eind vorige maand zijn de winnaars bekend gemaakt van de Indisch Molukse Trofee Award 2013, die jaarlijks door Time Out Events wordt uitgereikt.

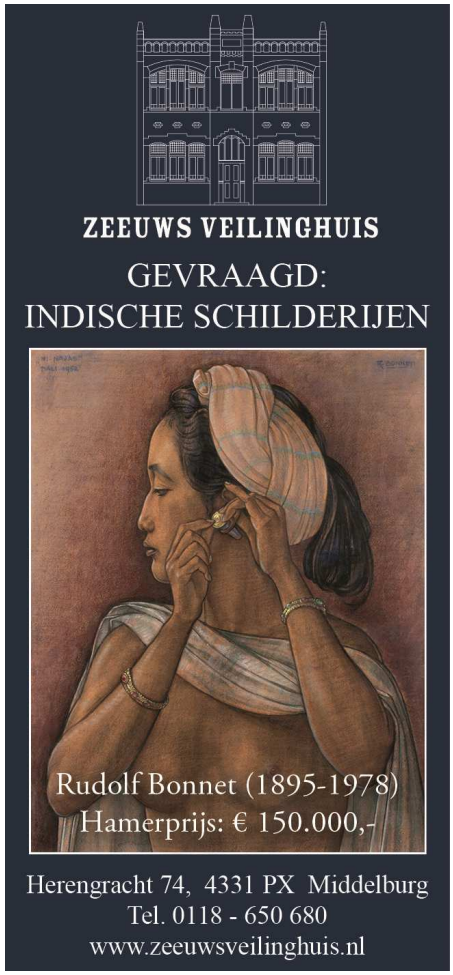
Award voor inzet en verdienste: ***Ben Poetiray.*** Award voor de meest populaire dansgroep: ***Bali Dance Art.*** Award populairste zangeres: ***Melanie Foëh.*** Award voor populairste zanger: ***Ben Heart.*** Award voor populairste band: ***The Eastern Aces.*** De redactie feliciteert alle winnaars met hun Award. *Piet Milané Promotion.*

Toch schadevergoeding en excuses voor weduwen Sulawesi

De 10 nog in leven zijnde weduwen van de massa-executies in 1947 in Zuid-Sulawesi krijgen toch een schadevergoeding en excuses. Dit is op 26 april besloten tijdens de ministerraad. De Nederlandse landsadvocaat heeft opdracht gekregen om tot een schikking te komen. Deze schikking omvat een schadevergoeding en een spijtbetuiging zoals eerder in de zaak van de weduwen van Rawagedeh. Toen ging het om een bedrag van € 20.000 per persoon.

“Aangezien Nederland al eerder het principe van schadevergoeding en spijtbetuiging had omarmd, is er geen enkele reden om deze hoogbejaarde en kwetsbare weduwen nog te confronteren met een langdurige juridische procedure”, aldus Minister Frans Timmermans van Buitenlandse Zaken. “Dat is niet in hun belang en ook niet in het belang van de Nederlandse Staat. Met deze vergoeding en spijtbetuiging krijgen de weduwen hun dierbaren niet terug en kunnen we hun verdriet niet wegnemen, maar toch hoop ik dat hiermee een bijdrage wordt geleverd tot verwerking van het verlies”, aldus de Minister.

(advertentie)

(advertentie)

Recept van de maand: Babi Cau Pudak Dua (Indonesisch Culinair

Een lekker pittig gerecht van rijstvermicelli en varkensvlees.

Ingrediënten:

300 gram hamlappen, brede rijstvermicelli, scheut ketjap, 3 tenen knoflook. 2 rode lomboks, 1 eetlepel sambal manis, 2 eetlepels taoco, 2 theelepels djahé, scheut water, 1 theelepel peper, snuf zout, 4 eieren, 3 lente-uitjes in dunne schuine ringetjes.

Bereiding:

Snijd de lomboks in dunne ringetjes, kluts de eieren en pers de knoflook. Snijd het varkensvlees in kleine blokjes, bestrooi dit met het zout, peper en voeg de knoflook toe. Roer dit goed door elkaar en laat ca. 15 minuten intrekken. Kook de brede vermicelli gaar en laat het goed uitlekken. Bak de geklutste eieren en snijd deze dan in dunne reepjes. Doe deze in een kom apart.

Bak nu het vlees in een wok, samen met de lomboks in een scheut olie. Als het gaar is voeg dan de ketjap toe. Laat even aan de kook komen en doe dan een scheutje water erbij, samen met de sambal manis, taoco, lente-uitjes en de djahé. Roer alles even goed door en laat ca. 10 minuten zacht stoven. Doe er eventueel nog wat extra water bij als het teveel gaat inkoken. Er moet genoeg saus overblijven. Meng nu de brede vermicelli erdoor en dien op. Serveer met de reepjes ei en atjar ketimoen.

Selamat Makan.

(advertentie)

Burgemeester Osaka: “Troostmeisjes waren noodzaak….”

Wereldwijd is er grote ophef ontstaan over recente uitspraken van de Burgemeester van hwet Japanse Osaka. Hij noemde de gedwongen prostitutie door zogenoemde Troostmeisjes tijdens de Tweede Wereldoorlog “een noodzakelijkheid”.

Tijdens de oorlog gebruikten Japanse militairen naar schatting 200.000 jonge vrouwen en meisjes uit de bezette landen als sexslavinnen. Ook Nederlandse vrouwen waren hiervan het slachtoffer. De Burgemeester van Osaka, de jonge en populaire nationalistische Hashimoto, bracht het als volgt onder woorden: “Voor militairen die hun leven waagden en onder een strakke discipline leefden, was een troostmeisjessysteem noodzakelijk om hen tot rust te laten komen. Dat zal voor iedereen duidelijk zijn”. Verder zei hij dat er ook geen overtuigend bewijs zou zijn dat de Japanners de troostmeisjes dwongen tot prostitutie.

De regeringen van China en Zuid-Korea reageerden onmiddellijk en spraken hun diepe teleurstelling uit. Een regerings-woordvoerder uit Zuid-Korea noemde de opmerkingen van de Japanse Burgemeester getuigen van een serieus gebrek aan historisch besef en gebrek aan respect voor vrouwen. De Chinese woordvoerder zei: “De manier waarop Japan met het verleden omgaat, bepaalt de manier waarop Japan de toekiomst tegemoet treedt. Een woordvoerder van de Japanse oppositie zei, dat het medeleven van de regering uitgaat naar “de mensen die onbeschrijfelijke pijn hebben geleden en nu opnieuw getroffen worden”.

De Burgemeester van Osaka heeft inmiddels erkend dat hij de gevolgen

van zijn opmerkingen heeft onderschat en constateert dat de internationale gevoeligheid op dit gebied nog steeds erg hoog is. Hij zegt begrip te hebben voor de verontwaardiging die na zijn persconferentie is losgebarsten. “Mijn woorden waren niet bedoeld om het gebruik van prostituees door het Japanse leger tijdens de Tweede Wereldoorlog te rechtvaardigen”, aldus Hashimoto. Toch wilde hij zijn opmerkingen niet intrekken en zegt dat zijn woorden niet geschikt waren voor oren buiten Japan.

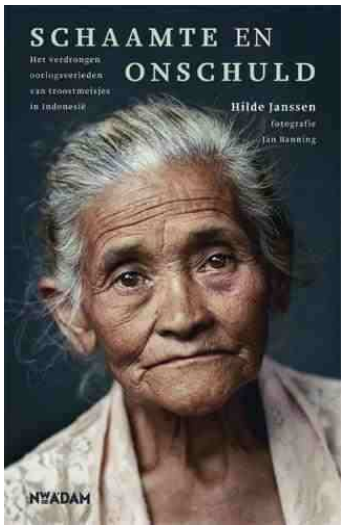
Burgemeester Hashimoto van Osaka

Hashimoto is een harde lijn nationalist. Zijn partijgenoten staan achter de Burgemeester, maar vinden wel dat zijn woorden de partij niet bepaald goed hebben gedaan. Hashimoto is echter niet van plan om af te treden. “Dat is aan de kiezers”, zo zegt hij. De oppositie laat weinig van hem heel en vindt dat Hashimoto de rechten van de vrouwen ernstig heeft geschonden. “Het is betreurens-waardig”, aldus Kiyomi Tsujimoto. “Hij heeft zijn gebrek aan respect voor de rechten van de mens nu duidelijk aan de wereld getoond. Hij is een schande voor Osaka. De recente opmerkingen kunnen het aanzien van Japan in de wereld ernstig schaden”. Makiko Kikuta zei dat de opmerkingen een smet hebben geworpen op de goodwill die Japan de laatste decennia met veel moeite gekweekt heeft. “Het nationale en internationale imago van Japan is ernstig geschaad”.

Amerikaanse congresleden hebben Japan dringend verzocht zich te distantiëren van Hashimoto’s uitspraken en te erkennen dat de Troostmeisjes in de Tweede Wereldoorlog door het Japanse leger tot prostitutie gedwongen werden. Afgevaardigde Mike Honda, die zelf als kind tijdens de oorlogsjaren in Amerika gevangengezet werd vanwege zijn Japanse afkomst, noemde de houding van Hashimoto weerzinwekkend en zei dat de vrouwen en meisjes lichamelijk en geestelijk op gruwelijke wijze geleden hebben. Volgens Honda is excuses door de Japanse regering de enige mogelijkheid om een langdurige verslechtering van de politieke situatie tussen Japan en de rest van de wereld te voorkomen.

Inmiddels heeft een groep van elf vrouwelijke parlementariërs in Japan van Hashimoto geëist dat hij zijn woorden intrekt en excuses aanbiedt. Keiko Itokazu een onafhankelijk lid van het Japanse Hogerhuis namens Okinawa verklaarde dat “Hashimoto’s uitspraken de waardigheid van zowel vrouwen als mannen heeft geschaad en dat het tijd wordt dat Japan erkent dat het misbruik van vrouwen van bezette landen tijdens oorlogen gedurende zeker de laatste 140 jaar gedwongen is geweest”. Zij zegt dat Japan hiervoor nederige excuses moet aanbieden. Tevens vindt de groep vrouwen dat Hashimoto’s uitlatingen alleen hem aangeschreven dienen te worden en niet het standpunt van de regering verwoorden en dat dientengevolge de regering zich ervan moet distantiëren. Parlementariër Yuko Mori zei, dat dit verstandig zou zijn, omdat de internationale gemeenschap wel eens de indruk zou kunnen krijgen dat Japan de mensenrechten in zijn geheel aan z’n laars lapt.

Ook op websites van Nederlandse kranten die de berichtgeving rond de gewraakte opmerkingen geplaatst hebben, ontbrandt een heftige discussie.
En dan blijkt dat niet alleen in Japan het geschiedenisonderwijs dringend hervormd zou moeten worden. In dat land wordt namelijk met vrijwel geen woord gerept over de Japanse misdaden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het Japanse volk wordt dus in feite bewust onkundig gehouden van de gebeurtenissen in het recente verleden. Op Japanse scholen ligt het wat dit betreft aan de geschiedenisleraar of en in hoeverre de Tweede Wereldoorlog behandeld wordt tijdens de lessen.

Echter in Nederland schijnt het al niet veel beter te zijn, want een opmerking van een lezer van een Nederlandse krant spande de kroon door op de website als reactie op het artikel en de daarop volgende reacties van anderen te vragen: “Hoe in hemelsnaam de Japanners in de Tweede Wereldoorlog aan Nederlandse vrouwen kwamen…..(!)

Tenslotte is op 17 mei 2013 bekend gemaakt dat Burgemeester Hashimoto zijn excuses heeft aangeboden: “***I will tell the comfort women that I’m sorry for Japan having had such a system no matter whether it was forcible or not,”*** verklaarde Hashimoto***. “It was a disgraceful act and should never be repeated.”***

(Deze pagina is beschikbaar gesteld door de redactie van de NICC Nieuwsbrief)

Gedicht een nieuwe rubriek door Mary-Jane Sahanaja

De auteur en dichteres Mary-Jane Sahanaja (1971) beschrijft in haar gedichtenbundels **"Mijn waarheid"** en **"Verlossing van de schaamte en de schuld"** als jongste dochter van een KNIL-er, hoe haar vaders stille verdriet van invloed is geweest op haar leven. Ze kent een verleden van misbruik en mishandeling, waarover zij openhartig schrijft zonder afbreuk te doen aan haar liefde voor haar ouders. De redactie van de NICC Nieuwsbrief heeft van Mary-Jane Sahanaja toestemming gekregen en voelt zich zeer vereerd voor het publiceren van haar gedichten. Haar gedichtenbundels zijn te bestellen bij Bol.com en Uitgeverij Free Musketeers: www.freemusketeers.nl

Gedicht: Verraden

door: Mary-Jane Sahanaja

Zo jong en onervaren
Voor je het wist
Doorstond je die gevaren
Geïnterneerd
Vernederd en verraden
Een pistool tegen je hoofd
De dood
Aan je voorbij zien varen

Klappen met de bamboestok
Brachten je tot bedaren

Gehard
Door die harde
Oorlogsjaren

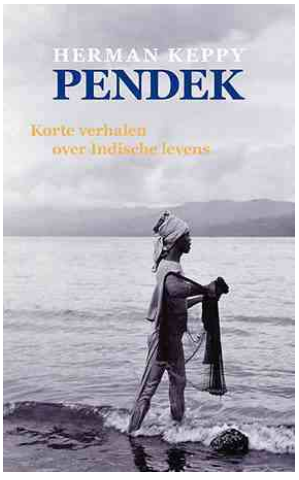
Zo jong
En zulke vreselijke daden
Uit naam va je vaderland
Gevochten
Gevlucht
Naar Nederland afgevaren

Gedesillusioneerd
En verraden
Zonder nationaliteit
Ontkenning
Van al je daden
Mijn vader
Wij zijn jouw nazaten

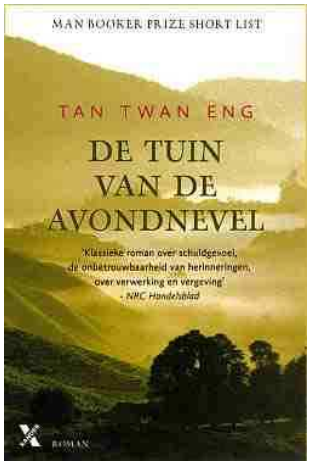
Bundel: "Verlossing van de schaamte en de schuld", 2009.

Boekbespreking, *e*-Books, CD & DVD, presentatie & signeren

Pendek – Herman Keppy. In dit boek laat Keppy Indische en Molukse Nederlanders aan het woord met verrassende, vaak pijnlijke, maar steeds ontroerende verhalen. Deze gaan tot een eeuw terug en betreffen cruciale momenten in hun levensgeschiedenis. Deze momenten zijn: scholing in Indië, de Tweede Wereldoorlog, het verzet, de Bersiap, de repatriëring en de verovering van de Hollandse harten. Keppy's eigen Molukse familie komt ook in beeld; zijn grootvader was KNIL-militair en zijn vader was marinier en kwam zoals velen door de ongelukkige loop van de geschiedenis tegenover zijn eigen volk te staan. *Adviesprijs: € 12,95.*

De tuin van de avondnevel – Tan Twang Eng. Yun Ling verloor in de Tweede Wereldoorlog haar zus in een kamp en worstelt nog altijd met de vraag waarom zij wel overleefde en haar zus niet. Na de verschrikkingen van de Japanse bezetting zoekt Yun troost in haar werk als rechter. Maar nu haar geheugen haar steeds vaker in de steek laat, besluit ze terug te gaan naar de plek waar ze opgroeide in de hooglanden van Maleisië, in een

Poging de herinneringen aan haar zus vast te houden. Dan ontmoet ze de geheimzinnige tuinier Aritomo – die ooit tuinier van de Keizer was – en zijn sprookjesachtige "Tuin van de Avondnevel". Ondanks de gruwelijke herinneringen die Yun aan Japanners heeft, raakt ze in de ban van de man en zijn tuin. Terwijl in de omringende jungle de strijd om de toekomst van Maleisië ontbrandt, ontstaat er tussen Yun en de mystieke Japanner Aritomo een band die ver boven de geschiedenis weet stijgen. Dit is een overweldigende roman tegen het adembenemende decor van een van de mooiste streken op Aarde. *Adviesprijs: € 19,95.*

Niemand zorgde voor mijn ziel – Gerard Termorshuizen. Marietje van Oordt (1879-1972) was een Indo-Europese vrouw, die zich in het Indië van de eerste decennia van de vorige eeuw een reputatie verwierf in een wijde kring van onder haar bekoring

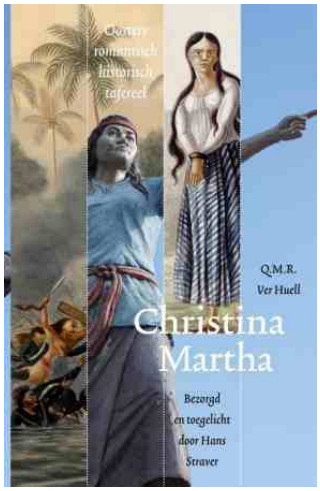
gebrachte mannen. Daarnaast maakte zij talrijke slachtoffers onder de winkeliers, hotelhouders en andere neringdoenden. Het Indische publiek volgde de als een schelmenroman lezende loopbaan van Marietje via de dagbladen, die gretig reageerden op elke snipper nieuws over haar uitspattingen. Verzot op pikante lectuur genoot het publiek van haar lotgevallen, maar werd daarbij ook geconfronteerd met de tragiek van haar kansarme afkomst, die haar geen andere keuze liet dan een leven op de bonnefooi. Dankzij de informatie uit de Indische pers en het door haar kleinkinderen beheerde familiearchief, kon het verhaal van deze intrigerende vrouw in dit boek worden beschreven. *Adviesprijs: € 14,50.*

Geknakte bloem – Marguerite Hamer-Monod de Froideville. Acht Nederlandse vrouwen vertellen hun verhaal over Japanse militaire dwangprostitutie. Gedurende de Japanse gebiedsexpansie in de jaren '30 en tijdens de bezetting in de Tweede Wereldoorlog in Zuid-oost Aziatische landen, werden veel jonge vrouwen en meisjes door de Japanse militairen op grove wijze geschonden.

Alleen al in Nederlands-Indië werden naar schatting 30.000 inheemse vrouwen opgepakt om gedwongen tewerkgesteld te worden in Japanse legerbordelen. Ook Nederlandse en Nederlands-Indische vrouwen werden door de Japanners aangewezen, zowel binnen als buiten de kampen. Deze aangrijpende en waargebeurde verhalen vormen een stuk van de Nederlandse geschiedenis, dat nooit verloren mag gaan. *Adviesprijs: € 18,95.*

Christina Martha - Q.M.R. Ver Huell. Op 28 februari 1837 droeg Q.M.R. Ver Huell voor de Hollandse Maatschappij van Fraaie Kunsten en Wetenschappen met veel succes zijn verhaal Christina

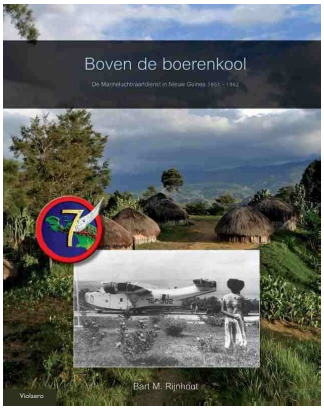
Martha voor. Het speelt zich af tegen de achtergrond van de grote opstand in de Molukken die hij in 1817 meemaakte als tijdelijk commandant van het linieschip Admiraal Evertsen. Over de historische Christina Martha is alleen bekend dat zij haar oude vader in deze opstand vergezelde als wapendrager. Ver Huell bedacht rond dit meisje een "romantisch historisch tafereel" met een duidelijke boodschap. Dit boek is geïllustreerd met tekeningen van Ver Huell. Hans Straver plaatst diens literaire werk in een bredere cultuurhistorische context. *Adviesprijs: € 19,00.*

In het spoor van Bernhard – Spinhof & Van Doeland. Dit boek beschrijft het verhaal van Pieter Wondergem, lijfwacht van Prins Bernhard. Pieter Berend Wondergem was een gewone jongen in een ongewone tijd. In de

Tweede Wereldoorlog raakte hij betrokken bij de Binnenlandse Strijdkrachten en werd hij chauffeur wen lijfwacht van Prins Bernhard. Dit is zijn verhaal, van de begindagen van de oorlog die hij meemaakte in Eindhoven, van de bevrijding en de tocht die hij met Bernhard maakte door Nederland, tot nog lang daarna in Indonesië, waar hij in opdracht van de Prins heenging. Een indrukwekkend boek, waarin steeds weer nieuwe feiten naar boven komen over de Duitse bezettingsperiode 1940-1945 en de periode in Nederlands-Indië. *Adviesprijs: € 19,95.*

Boven de Boerenkool – Bart Rijnhout. Dit boek behandelt de operaties in het luchtruim boven Nieuw Guinea in de jaren 1951-1962. Door de toenemende druk van Indonesië, dat aanspraak maakte op Nederlands Nieuw Guinea, werd de lucht-verdediging van deze kolonie steeds belangrijker. Er werd besloten om een aantal Fairy Firefly jachtvliegtuigen naar Nieuw Guinea te sturen. De oude vliegboten hadden hun bijdrage meer dan genoeg geleverd en maakten plaats voor een reeks Martin Mariners. Deze grote toestellen bleken geen goede aankoop. Na een aantal ongelukken, waarbij een groot aantal vliegers omkwamen, werden er een onmiddellijk vliegverbod afgekondigd.

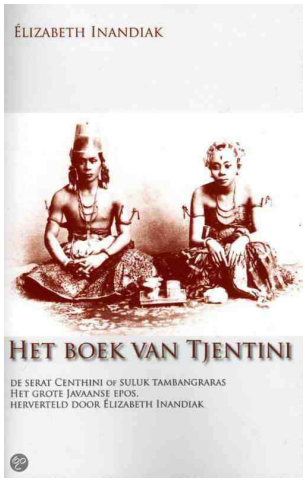
Toen werden een aantal C-47 Dakota vliegtuigen in bruikleen genomen. Later kwam de Luchtmacht de Marine Luchtvaart Dienst versterken met Hawker Hunters. In het laatste jaar kreeg de MLD de beschikking over nieuwe Lockheed Neptunes die vanuit Amerika naar Nieuw Guinea werden overgevlogen. Maar alle moeite bleek vergeefs. Nederland moest in 1962 onder druk van Amerika en de VN Nieuw Guinea overdragen, eerst aan de VN en vervolgens aan Indonesië. Dit boek laat de lezer deze geschiedenis op een bijzondere wijze meebeleven. *Adviesprijs: € 38,95.*

Schaduw van schijn – Barney Agerbeek. In deze verhalenbundel beschrijft de in Surabaya geboren Agerbeek zijn herinneringen aan Batavia en ook Rotterdam en de hernieuwde kennismaking met het huidige Indonesië later. Niet alles is wat het lijkt in het land van wajang en

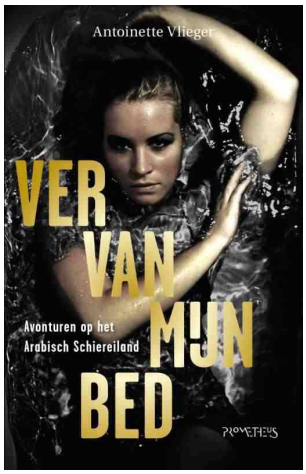
schimmenspel. Een 'ja' kan 'nee' betekenen en gezichtsverlies is bijna onvergeeflijk. Met scherpe pen beschrijft de auteur welke strapatsen noodzakelijk zijn om onder die omstandigheden zaken te doen. Voor een westerling is een oosterse ziel alsof er een hek omheen staat. Je ziet hem maar je kan er niet bij. Schaduw van schijn gunt ons een blik op het leven van de puisant rijken en van hen die in de kampongs van Jakarta wonen. *Adviesprijs: € 19,50.*

Het boek van Tjentini – Elizabeth Inandiak. De serat Centini of Suluk Tambangraras, het grote Javaanse epos. Dit ontstond aan het Hof van Soerakarta in het begin van de 19e eeuw. Het werd gedicht in opdracht van Prins Amon Amengkoenagara III

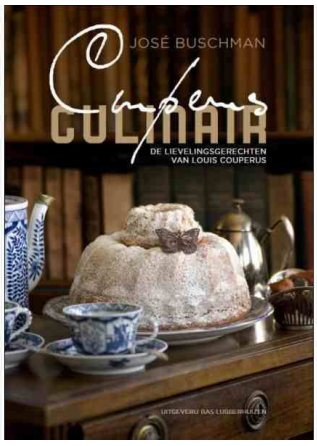
en vertelt op surrealistische wijze het verhaal van prinsen en de prinses van Giri, die elkaar zijn kwijtgeraakt op hun vlucht, nadat Giri – aan de noordkust van Java niet ver van Soerabaja – is ingelijfd in opdracht van Sultan Agoeng van Mataram. Dolend door de wouden en steden van Java leren ze alle aardse en geestelijke wijsheden van Java kennen. Het verhaal is nog vol van pre-islamitische echo's van de oude Boeddhistisch-Hindoeïstische tijden van het rijk van Madjapahit. Het boek draagt eigenlijk de naam van de vrouwelijke hoofd-persoon, Tambangraras, die tijdens diens omzwervingen met de oudste prins van Giri gehuwd is. Ze gaat hem achterna als hij op zoek gaat naar zijn broer en zus. *Adviesprijs: € 19,50.*

Ver van mijn bed – Antoinette Vlieger Een flamboyante blondine reist naar de Arabische Golf af om daar twee miljoen dienstmeisjes te onderzoeken. Door de week speurt ze feiten bij elkaar. Ze wordt beschuldigd van spionage en bespuugd omdat ze vrouw is. In de weekenden spendeert ze haar tijd aan feesten, huwelijken, illegale bowlingbanen en wandelingen door de woestijn. Ze leert over

witwaspraktijken, hoeren en over drankgebruik (Allah ziet niets als je de gordijnen dichtdoet). Ze krijgt inzicht in de politieke en financiële structuur, de vele gezichten van de sharia en de kracht van onderdrukte vrouwen. De Dienstmeisjes komen veelal uit Zuid-oost Azië en haar onderzoek roept bij haar vragen op over haar eigen normen en waarden. *Adviesprijs: € 19,95*.

Couperus culinair – José Buschman. In dit boek staat een verzameling van de lievelingsgerechten van Louis Couperus. Roep de verleden tijd op met recepten uit Couperus' Den Haag, Italië en Indië. Maak zelf de Vermouth-Americano, waar hij zo graag van nipte en schuif aan bij het Parijs soupertje met Lot en Elly uit "Van Oude Menschen" en beleef het Indië van Couperus met de heerlijkste rijsttafel. In dit boek vind je de recepten waar fijnproever Couperus zo van genoot,

gecombineerd met verrassende fragmenten uit zijn werk. Dit wordt beeldend gemaakt door prachtige foto's van bijzondere gerechten en locaties. *Adviesprijs: € 29,95.*

Extaze Literair Tijdschrift, april 2013. Het jonge literaire tijdschrift Extaze verschijnt sinds september 2011 vier keer per jaar. Het zesde nummer, van april 2013, is geheel gewijd aan Louis Couperus. Het thema is dan ook:"De wegen van Couperus" en zijn reizen in de tijd (zijn historische romans), zijn reizen in de ruimte (zijn eigen leven) de plaatsen in zijn Haagse romans, de plaatsen waar

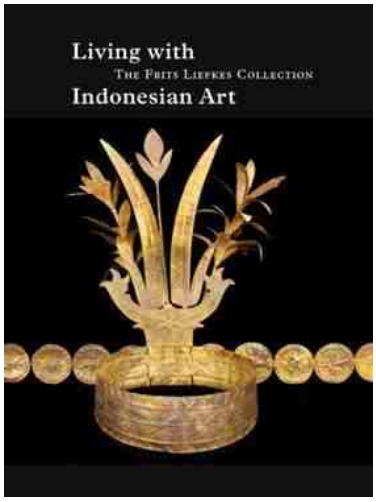
hij zelf heeft gewoond, de wegen die zijn literaire motieven inslaan, kortom: zijn "ways of life". De uitgaven van Extaze omvatten gemiddeld 96 pagina's. *Adviesprijs: € 15,00.*

De suiker die niet zoet was – Safdar Zaidi. "In de driehoek tussen het Indische subcontinent, Europa en de Cariben worden persoonlijke spanningsvelden knap gesitueerd", zo omschrijft Prof. dr. Ernst Hirsch Balin deze roman. Hij was een van de mensen die gevraagd werd het boek te lezen en zijn mening te geven, uit hoofde van zijn huidige functie als voorzitter van de adviescommissie voor Kunst en Cultuur van Den Haag. De roman handelt over een jong Hindustaans echtpaar dat lijdt onder de depressieve klachten van de man. In zijn zoektocht naar verlichting komt

hij door een bizarre speling van het lot terecht in het verleden. Daar vindt hij de antwoorden waar hij zo naarstig naar op zoek was. Het verhaal beging in het Den Haag van 2013 en voert dan terug naar het India van 1873. Een spannend geschreven roman met vele filosofische elementen uit de Hindoe en Moslim mystiek met scherp daartegenover de seculiere werkelijkheden van alledag. Deze roman wordt uitgebracht in het kader van 140 jaar immigratie van Hindustanen in Suriname. *Adviesprijs: € 17,50.*

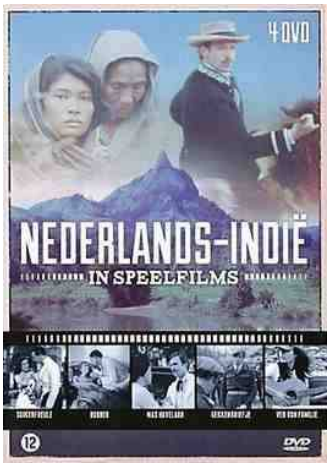
Living with Indonesian Art – KIT Publishers. The Frits Liefkes Collection Verzamelaar Frits Liefkes liet zijn volledige collectie Indonesische voorwerpen na aan het Museum Volkenkunde in Leiden. Vanaf mei 2013 zullen de mooiste objecten van dit legaat worden tentoongesteld in

een tijdelijke expositie. Dit boek met prachtige kleurenfoto's geldt als begeleiding van deze tentoonstelling. *Adviesprijs: € 34,50.*

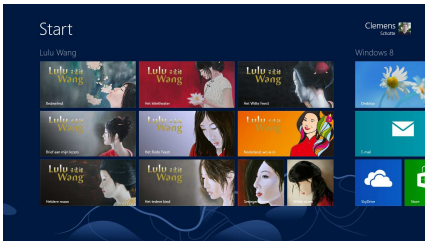
e-Books, CD & DVD, Presentatie & Signeren

Nederlands-Indië in speelfilms – 4-DVD box. Nederlands-Indië, de voormalige Nederlandse kolonie in Zuid-oost Azië, inspireert filmmakers al decennia lang tot het maken van indrukwekkende filmproducties. Het prachtige landschap en – in de ogen van de Hollanders – sprookjesachtige leven dat hun landgenoten leken te leiden. Deze 4-DVD box bevat vijf prachtige speelfilms met een totale speelduur van 9 uur. De films stammen uit de periode voor, zowel als na het koloniale tijdperk. De films brengen grote namen als Rutger Hauer, Peter Faber, Anneke Grönloh, Frits van Dongen, enz. De DVD box omvat de volgende films:

Suikerfreule (1935) Weduwnaar Dirk van der Kooy vertrekt naar Indië om zijn dochter op te zoeken. Wat hij niet weet is dat zijn nieuwe vrouw hem volgt, die dan ontdekt dat hij een dochter heeft uit zijn eerdere huwelijk.
Rubber (1936) Deze film speelt zich af op een rubberplantage op Sumatra. Een pakkende vertelling en een sociale satire over het leven van een Hollandse planters gemeenschap.
Gekkenbriefje (1981) Een jonge militair laat zich liever in een gekkenhuis opnemen dan dat hij deelneemt aan de politionele acties in Indonesië. Met authentieke archief-beelden uit Nederlands-Indië.
Ver van familie (2008) De jonge vrouw, Barbie König laat na de dood van haar stiefmoeder alles in Amerika achter om haar familie in Nederland terug te zien. Maar zit haar Indische familie wel op het Amerikaanse bezoek te wachten? Een mooie film van Marion Bloem.
Max Havelaar (1976) De beroemde verfilming van Multatuli's gelijknamige roman, waarin hij de wantoestanden op de Indische plantages aan de kaak stelde. Fantastisch verfilmd door Fons Rademakers. *Adviesprijs: € 21,99.*

Boeken van Lulu Wang als Windows 8 Book Apps. Met ingang van 10 mei jl. zijn alle tien de boeken van Lulu Wang als Windows 8 Book Apps verschenen. Dit geldt voor alle PC's, laptops, tablets en (als u die heeft) Surface (Microsoft tablet) met Windows 8. De tijd is voorbij dat u een peperdure mobiele device moest kopen om apps

te gebruiken. Hiermee maakt Windows 8 het lezen van boeken laagdrempelig en breed toegankelijk. Bovendien kunt u nu met de gratis software van Microsoft uw e-pub/e-book zelf gemakkelijk omzetten naar een App. De feestelijke presentatie van deze Book Apps vindt plaats op 23 mei in Oriënt Plaza in Nijmegen.

Signeren in de stand van Van Stockum op de Tong Tong Fair 2013. Zoals ieder jaar zullen in de stand van Boekhandel Van Stockum op de 55e TTF weer signeersessies plaatsvinden door tal van bekende Indische auteurs. Voor het signeerprogramma per dag verwijzen wij u naar de website van Boekhandel Van Stockum.

De in deze rubriek besproken boeken, CD's en DVD's zijn verkrijgbaar bij de Internet Boekhandel Van Stockum in Den Haag of bij de erkende boekwinkel, tenzij anders vermeld

VAN STOCKUM
INTERNET BOEKHANDEL
www.vanstockum.nl

CREAPRO

VERTALINGEN

Den Haag

(official sponsor van Stichting Nederlands Indisch Cultureel Centrum)

Vertalingen van en naar alle talen en de moedertaal
Speciaal: technisch, medisch, juridisch en commercieel
Snelheid en kwaliteit tegen een redelijke prijs

SINDS 1989 HET VERTAALBUREAU DAT U ZORGEN UIT HANDEN NEEMT

Galileïstraat 18 - 2561 TE Den Haag - tel: 070-362 05 89 * - fax: 070-362 56 64

@: creapro@worldonline.nl w: www.creapro.myplaces.nl

DAT IS ANDERE TAAL...!

Just4Kids... voor iedereen van 4 tot 16 jaar

Verslag van Pasar Chi

door: Chinook de Deugd

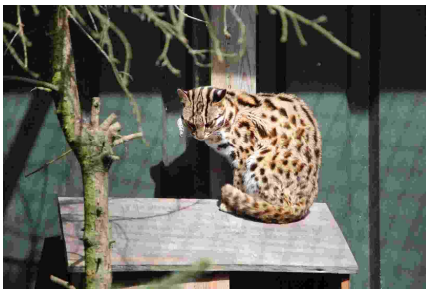
Zaterdag 27 april. Om 7 uur ging mijn wekker want we gingen naar Dierenpark Taman Indonesia in Kallenkote bij Steenwijk. Toen ik vijf was ging ik voor het eerst met mijn ouders naar Taman Indonesia. Elke keer nemen wij iemand mee. Onze buren zijn al mee geweest en dit keer namen wij onze oude buurtjes mee. Onze buuf is mijn beste vriendin, zij is 87 jaar en heeft in een kamp gezeten van de Japanners. Toen wij aankwamen bij Taman Indonesia stond ik op de perslijst omdat mijn vader met Marlisa had gefacebooked. Wij zagen Marlisa meteen en hebben toen handjes geschud en kregen meteen een ballon voor een Chi

oefening, dat was de opening van die dag. Eerst gingen wij wat eten in de warung “Makanan” omdat wij honger hadden van de lange rit; wij hadden lemper, pasteitjes en soato genomen.

Na het eten konden wij nog het einde zien van de chi oefening met de ballon. Vlak daarna werd er een demonstratie tai chi gegeven met het zwaard, dat zag er wel cool uit. Daarna werd er een Pencak Silat demonstratie gegeven en omdat ik van vechtsporten houd, was ik erbij gaan zitten. Deze demonstratie was van CFMO en de leraar is Jasper Cavé.

Natuurlijk ben ik door de vogeltuin gelopen, ze hadden dat stiltegebied gemaakt die dag en kinderen mochten er door heen sluipen. Doordat iedereen stil was, kwamen de vogels echt dichtbij en dat was echt leuk omdat je ze dan van heel dichtbij kon bekijken. Ze hebben hele mooie vogels in Taman Indonesia. Na de vogeltuin kwamen wij bij een mevrouw waar je mandella`s kon tekenen en ik had er ook één getekend.
Na het eerste gedeelte van de vogeltuin en de mandella tekening liepen wij verder naar de koi karpervijver. Het leuke hier is dat je ze ook kan voeren, het zijn ook hele mooie vissen die je zelfs handtam kan maken. In de tweede gedeelte van de vogeltuin liepen twee pauwen en één vloog de boom in, ik wist niet eens dat die konden vliegen (zelfs de 2 verzorgsters waren verbaasd dat hij in de boom zat), dus was wel even schrikken.

In Taman Indonesia hebben ze mooie dieren, die je niet in gewone dierentuinen ziet, hele mooie katachtigen die je echt van dichtbij kunt bekijken, zo mooi. Mijn favoriete dier is de Loewak, eigenlijk die van mijn vader. Dit komt omdat deze koffiebonen opeet en die weer uitpoept en daarvan maken ze de duurste koffie (en volgens mijn vader de lekkerste) die er is.

Door het park stonden ook kraampjes met leuke spulletjes en stenen. Eén van mijn hobby’s is stenen verzamelen, dus dat was wel vet.

Opeens moesten we weer naar het begin van het park omdat er weer een Pencak Silat demonstratie werd gegeven en die wilde ik echt wel zien.
Deze demonstratie werd gegeven door Lois Fraanje zei mijn vader. Ik vond het een hele mooie demonstratie.

Daarna zijn wij saté kambing (geitenvlees) gaan eten lekker buiten in de zon. Dat was heerlijk en de mensen waren heel erg aardig. Ik vond eigenlijk iedereen heel erg aardig en mensen waren ook allemaal aan het lachen. Voor kinderen was er ook veel te doen en te leren.
Ik heb weer genoten en kijk alweer uit naar de volgende keer dat wij gaan. Het hele seizoen organiseren ze speciale dagen, de favoriete dag van mijn ouders is de saoto dag…yummie…

_____

Nih Kombel en de Draak

door: Hugo Driessen

Vroeger, toen er nog niet zoveel mensen op de aarde woonden zoals nu, en er nog geen auto’s of TV’s waren, zag alles er nog heel anders uit. Er woonden ook allerlei dieren op de wereld die er nu niet meer zijn. Zo was er eens in een ver en warm land, op het eiland dat wij nu Lombok noemen, een echtpaar dat net een klein kindje had gekregen. De vader en moeder waren heel erg trots op hun dochtertje, en noemden haar Sri Poetri Ketjiel. Dat betekent kleine prinses. Vader heette Wajang en moeder Nih Kombel. Vader Wajang was een visser, en moest elke dag de zee op van vroeg tot laat om genoeg vis te vangen om te verkopen. Wat hij niet verkocht, aten ze zelf op. Samen met witte rijst, dat ook alleen in dat warme gebied groeide. Als vader Wajang op zee was moest hij altijd op zijn hoede zijn voor gevaar. Er waren soms stormen, haaien en draken. In die tijd leefden er nog draken namelijk, en die kon je zowel op land als op zee tegenkomen. Draken hadden vleugels en konden dus makkelijk over zee vliegen. Hoewel draken gevaarlijk waren, aten ze meestal zwijnen en herten op land en vis uit de zee. Dus mensen hoefden niet zo snel bang voor ze te zijn.

Op zekere dag, toen vader Wajang weer uit vissen was, maakte Nih Kombel zich gereed om samen met Sri naar de markt te gaan. Dat was ver lopen, en in die hitte moest ze zich daarom goed voorbereiden, en Sri beschermen tegen de zon. Het liefst ging ze daarom heel vroeg in de ochtend, als de zon nog niet zo heet was. Jammer genoeg waren ook de draken het meest actief in de ochtend, en was de kans dus groot dat je er één tegen kwam. Op de markt deed Nih Kombel al haar inkopen. Rijst, groenten, vers vlees en heel veel kruiden, onder andere hete pepers. Die worden tegenwoordig in dat gebied nog steeds gebruikt om het

eten heel erg pittig te maken. Toen Nih Kombel met Sri die lekker in haar draagdoek lag te slapen ongeveer halverwege op de terugreis was en wat water uit een riviertje wilde halen zag ze er opeens één zitten. Een grote lelijke draak! Een hele zware, met vuurrode ogen, groene schubben over zijn hele lichaam en vanaf zijn nek tot zijn staart groeiden allemaal enge punten op zijn rug. Zijn vleugels waren pikzwart en hadden scherpe klauwen. Nih Kombel schrok heel erg want de draak had haar al gezien. Wegrennen kon niet meer dus ging ze langzaam zitten en hoopte dat de draak geen honger had.

‘ Srrrrr….wat verberg je daar in die draagdoek moedertje?’ zei de draak (want draken konden praten omdat ze niet alleen gevaarlijke maar ook hele slimme dieren waren).

‘Srrrrr..heb je daar toevallig een jong en mals mensenkind? Srrrr…ik heb vandaag namelijk nog niets gegeten…srrrrrrr… en er zijn geen zwijnen in de buurt…srrrr’ zei de lelijke draak.

Nih Kombel trok wit weg en wist dat ze nu slimmer dan de draak moest zijn. Anders zou hij zeker haar kindje willen stelen.

‘Ach lieve draak, dat kindje welke ik hier draag is toch niets voor jou? Zo’n smakeloos en mager schepseltje, daar heb je helemaal niets aan, ‘ zei Nih Kombel.

‘Srrrrr…honger maakt rauwe bonen zoet moedertje…srrrr…’ zei de draak dreigend en zijn vuurrode ogen lichtten nog feller op.

‘ Wacht even lieve draak. Zal ik eerst eens een lekker hapje voor je maken, zodat je ergste honger gestild is?’ zei Nih Kombel. In mijn doek heb ik ook al mijn inkopen van de markt zitten. ‘

‘ Srrrr…nou, schiet op dan, ik lust alvast wel een voorgerechtje…Srrrrr, ‘ zei de draak.

Nih Kombel pakte haar spullen uit, en zorgde er nog steeds voor dat Sri bedekt bleef door de doek, voor het geval de lelijke draak opeens van gedachten zou veranderen. Ze draaide wat takjes tegen elkaar om vuur te maken, sprokkelde wat extra hout en reeg het verse vlees aan een tak. Toen deed ze heel stiekem de hele voorraad hete pepers tussen het vlees. Dat was normaal genoeg voor de hele maand! Dat roosterde ze daarna op het vuurtje tot het vlees heerlijk kruidig begon te ruiken. De draak rook het gebraden vlees en werd onrustig.

‘Srrrrr….het water loopt me door de mond moedertje..srrrr…kom maar op met dat vlees…’ zei de draak. Nih Kombel haalde het spit met het enorme hete en pittige vlees van het vuur en zei poeslief:

‘Alsjeblieft lieve draak. Hier kun je alvast smullen van je voorgerechtje.’

De gulzige draak stoof erop af, nam het hele gebraad in één keer in zijn bek en slikte alles door. Heel even was het stil. Toen werden zijn vuurrode ogen langzaam paars, en begon er stoom uit zijn oren te komen. De hete pepers hadden hem van binnen helemaal verbrand!

‘SRRRRAAAAAHHHGGGGG…VUUR….BRAND…RRAASSSSSSSS’ brulde de draak.

Nu begon er niet alleen rook en stoom uit zijn oren te komen, maar uit de bek van de draak kwamen grote vlammen tevoorschijn. Hij spuwde hete vlammen! Nih Kombel had gehoopt dat dit zou gebeuren en maakte zich samen met kleine Sri snel uit de voeten. Zij verborg zich achter een dik struikgewas een heel eind van de draak vandaan. De draak had daar niets meer van in de gaten, zo erg stond hij in brand. Ten einde raad vloog de draak in de rivier en bluste daar de vlammen in zijn bek, en maakte zich daarna zo snel als hij kon uit de voeten. Hij verdween als een klein stipje aan de hemel, een spoor van rook achter zich latend. Nih Kombel en kleine Sri kwamen weer veilig thuis, en zij vertelde aan iedereen in het dorp hoe men zich voortaan tegen draken kon verweren. En dat is de reden waarom draken de geschiedenis zijn ingegaan als vuurspuwende monsters. Door een slimme moeder met behulp van zeer hete pepers.

Korte berichten

Wij zijn op zoek naar jong aanstormend talent

In de rubriek ***“Just4Kids”*** hebben we dit jaar al aandacht besteed aan jong talent. Zo plaatsten we een artikeltje over twee meisjes die Indonesische dansen leerden en daar zelfs al mee op het podium stonden. Heb jij nou ook zo’n talent? Kan je goed gitaarspelen en treed je ook op? Of ben je een tenniskampioen in de dop, een goed biljarter of kan je heel goed dansen of zingen? Misschien ben je wel een hele goeie chef-kok, of een kunstschilder of tekenaar. Misschien ook wel een….. Kortom, alle jonge supertalenten van ca. 8 tot ca. 14 jaar oud willen we voor het voetlicht zetten. En wij willen dat aan iedereen vertellen. Als je zelf niet zo

heel goed kan schrijven, vraag dan of jouw ouders een stukje willen insturen met een fotootje erbij. Of je stuurt jouw verhaal gewoon naar de redactie, dan maken wij er samen met jou een leuk geheel van. **Stuur je reacties dan naar: info@indisch-centrum-denhaag.nl DOEN HOOR…..!!!**

Boeken, e-books/cd/dvd

Het grote Rijksmuseum voorleesboek – Koos de Wilt. Dit boek is geschreven door 25 schrijvers, die elk een schilderij uit de collectie van hert Rijksmuseum geselecteerd hebben en er een eigen verhaal bij geschreven

hebben. Dit boek is een geslaagde poging om de kunstwerken eens op een andere manier te bekijken. Het boek laat de besproken schilderijen goed tot hun recht komen. Hier en daar is een (meestal willekeurig) detail uit een schilderij gelicht en in de tekst geplaatst. De 25 schrijvers behoren tot de top die Nederland heeft en hebben stuk voor stuk prijzen gewonnen met hun eigen werk, zoals Griffels en allerlei prijzen die toegewezen werden door kinderjury's. Het boek is geschikt voor kinderen vanaf 9 jaar. *Het boek kost: € 19,95.*

I love Liv 2 – Marlies Slegers. Liv is 12 jaar, bijna 13. Ze heft een oudere zus en een zwangere moeder die in verwachting is van een zoon. Haar biologische vader verdween, toen ze

vier jaar oud was en heeft nooit iets van zich laten horen. Een takkevader dus. In een speelse dagboekvorm houdt Liv de lezer op de hoogte van de gebeurtenissen in haar leven en met haar dagboek bespreekt ze belangrijke kwesties, zoals wat te doen op Valentijnsdag als haar vriendinnen elkaar rozen geven; hoe bereid je je voor op twee minuten vrij winkelen in de Bijenkorf. De vormgeving van dit boek straalt aan alle kanten een "meidenboek" uit. Het is knalroze en heeft nepnagels, parfum en een oorbel op het kaft en heeft een grappig elastiek waarmee je het boek kunt dichtbinden. Geschikt vanaf 11 jaar. *Het kost: € 14,95.*

De in deze rubriek besproken
Boeken, e-books, CD's en DVD's
kun je bestellen bij: **www.paagman.nl**
paagman
*Kinderboekwinkel *Villa Paagman**

Recept

Djagoeng koekjes

Een beetje pittig tussendoortje.

Ingrediënten:

1/2 blikje Djagoeng (maïs), 2 eieren, 4 eetl. Tarwebloem, 1/2 theel. zout, 25 gram santen (blok) opgelost in wat heet water, 2 sjalotjes, 1 dunne prei. 3 takjes bladselderij, 2 tenen knoflook, 1/2 lombok zeer fijngehakt of 1/2 theel. sambal badjak, olie om in te bakken.

Voorbereiden:

De Djagoeng met het sap en een scheutje water 10 minuten laten koken. Giet het af en probeer de maïskorrels met een vork wat fijner te maken, maar niet helemaal kapot. Klop de eieren los. Meng het tarwebloem met het zout en wat santenwater. Hak de sjalotjes, prei, knoflook en lombok fijn.

Bereiding: Meng alle ingrediënten goed door elkaar tot een niet te dun beslag. Bak er met behulp van een lepel platte koekjes van in de hete olie. *Lekker als tussendoortje met een ketjapsausje of als bijgerecht bij de rijsttafel.* ***Selamat Makan.***

Agenda

Iedere zondagmiddag: Open Kinderatellier. In het Haagse Gemeentemuseum is elke zondag voor kinderen vanaf 5 jaar de mogelijkheid om aan een leuke workshop mee te doen. Het is gratis en ieder kind mag zelf weten wat hij of zij voor kunstwerk wil maken. En dat mag je dan natuurlijk ook mee naar huis nemen. Er is professionele begeleiding aanwezig van een museumdocent of beeldend kunstenaar. De workshop is van 12.00 tot 16.00 uur en je mag

binnenkomen wanneer je wilt. Het Gemeentemuseum ligt aan de Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag, Tel: 070-3381111.

29 mei 2013 – Voorleestheater: Fred het hert. Bij Kinderboekhandel Villa Paagman op de Frederik Hendriklaan 217 in Den Haag is er weer voorleestheater**.** Woensdag 29 mei om 14.00 uur zal Pépé Smit voorlezen uit zijn boek "Fred het hert". Fred vraagt zich af waarom hij eigenlijk in een bos woont. En wat is het voor onzin dat hij geen schoenen draagt of handen heeft. Fred steekt niet onder stoelen of banken wat hij wil. Hij laat zich niet zomaar tekenen en een verhaal insturen. Daar is hij veel te eigenwijs voor. De toegang is gratis, maar je moet je wel even aanmelden: www.paagman.nl

1 juni 2013 – Kinderjaarmarkt. Op zaterdag 1 juni staan er in de Herenstraat in Voorburg meer dan 40 kraampjes door de hele straat. Ieder jaar wordt dit georganiseerd door Kinderboekwinkel "In de Wolken" samen met de andere winkeliers in de straat. Zo is er een groot springkussen, Oudhollandse draaimolen, podium met theater, een ballonnenclown, knutselkraampjes, en een poppenkast, eendjes hengelen, suikerspin, een djembé workshop, grabbelton, een kinderboekenkraam, ballen gooien, kleur en tekenkraam, schminken, en nog veel meer.

Wil je zelf ook een kraampje om je eigen overtollige spulletjes te verkopen, stuur dan even een mailtje naar Inge: info@indewolken.nl Denk er wel goed om, het is echt een KINDERjaarmarkt, dus je mag alleen kinderspulletjes verkopen en je moet je kraampje zelf bemannen. Hulp van de ouders of grote broer of zus mag natuurlijk wel. En het is GEEN vrijmarkt. Spulletjes verkopen mag alleen vanaf je kraam! Een kraam is drie meter lang en heeft een luifeltje. De Kinderjaarmarkt duurt van 11.00 tot 16.00 uur. DUIMEN JULLIE VOOR MOOI WEER?

Mano

Boekingen:

www.thisismano.com
contact@thisismano.com
www.totallykidz.nl - info@totallykidz.nl
www.janvis.nl - info@janvis.nl

Links4Kids

Heel veel leuke ***LINKS*** voor kinderen: http://suara-baru-kecil.jouwpagina.nl

De **Jeugdwebsite** van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting (Ned.-Indië). http://www.eenlevenverloren.nl/index.php?go=home.personen@pagenr=1

Villa Zebra, landelijke jeugdorganisatie http://www.villazebra.nl

Kunstbende, landelijke organisatie met afdelingen in alle provincies voor iedereen van 13 tot en met 18 jaar. http://www.kunstbende.nl

Indisch Herinneringscentrum Bronbeek www.indischherinneringscentrum.nl

Koorenhuis - Den Haag, cursussen en workshops voor muziek, dans, kunst en theater. http://www.koorenhuis.nl

Taman Indonesia, Het leukste kleine Indonesische dierenpark in Nederland. http://www.taman-indonesia.nl

Weblog "Indische Jeugdletteren" Blog van Marjorie van Putten: http://indischejeugdletteren.wordpress.com/over-mij/

Jeugd Startpagina "Open Start" http://jeugd.openstart.nl

Jeugdbieb, leuke en informatieve website. http://www.jeugdbieb.nl

Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Vlaanderen, website met van alles. http://www.cjsm.vlaanderen.be

Kinderboekenpraatjes. Veel boeken uitzoeken voor elke leeftijdgroep. http://www.kinderboekenpraatjes.nl

Indische Jeugdboeken, compleet met bestellink. http://www.antiquariaat-anna.nl/boekek/kameleonboeken

DJ GUIDE

PARTY AGENDA

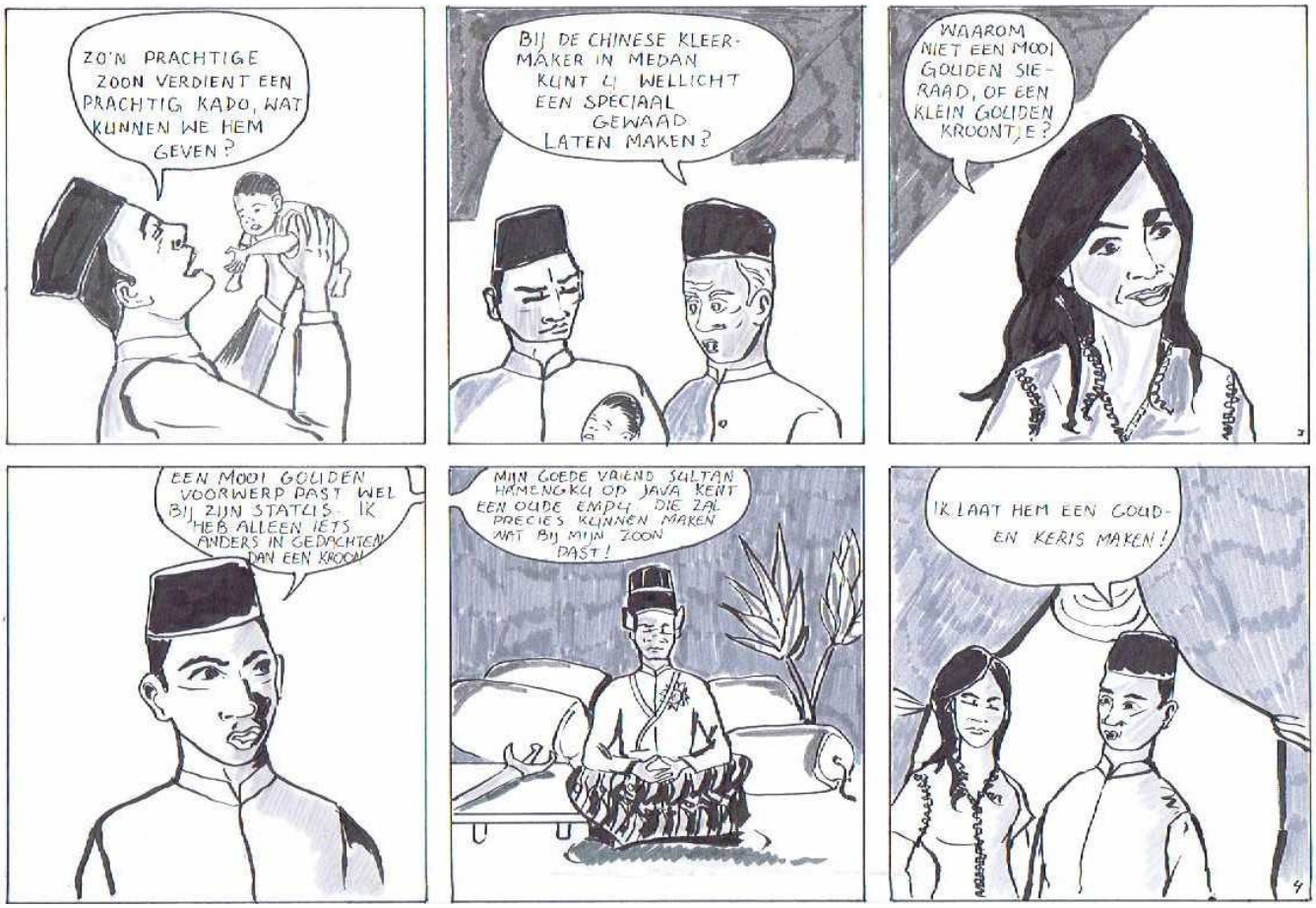
dance events, party agenda, vrijwel alle DJ's en nog veel meer

overzichtelijk gerangschikt op datum en op locatie in heel Nederland

www.djguide.nl

de dance & party informatiesite voor jongeren

De Gouden Keris (2) **Stripverhaal** door Hugo Driessen

(wordt vervolgd)

Mijn levensverhaal door onze correspondent in Nieuw Zeeland: **Adrian Lemmens**

Zonder er een drama van te maken, heb ik er behoefte aan om mijn levensverhaal op papier te zetten. Mijn ervaringen in Indië, in Nederland en in Nieuw Zeeland. Ik zit er gewoon mee, dat diverse omstandigheden mij in een keurslijf hebben gewrongen. Wringen vind ik de juiste benaming, maar ik heb nooit en nooit aan wanhoop toegegeven, ondanks wat ik allemaal heb meegemaakt en de eenzaamheid die ik gevoeld heb door de totale afwezigheid van mijn familie. Na veel vallen ben ik altijd weer opgestaan. Die veerkracht heeft mij door het leven geholpen.

Nu met 77 jaar, wil ik de balans opmaken en vertrouw mijn verhaal exclusief aan jouw Nieuwsbrief toe, Hans. Ik vertrouw erop dat je er voor jouw lezers iets van kan maken waarin ook anderen zich kunnen herkennen. Ik had een uitzonderlijk leven; interessant zelfs, maar in mijn persoonlijke beleving onmenselijk, gemeen, wreed en zwaar en vooral erg eenzaam. Men kan zeggen dat ik redelijk succesvol ben geweest in het overleven. Keer op keer heb ik tegenstand moeten overwinnen. Mijn leven is nooit vloeiend geweest.

Ja, ik ben getrouwd en heb drie kinderen, die allen uitstekend zijn terechtgekomen en mijn vrouw is mijn beste kameraad Maar ik was altijd gedisciplineerd en ik denk dat ik het zonder die discipline niet had gered. Mijn ouders hebben mij een geweldig doorzettingsvermogen meegegeven, waarmee ik niet alleen mijn tegenslagen heb kunnen overwinnen, maar zelfs een niveau van leven heb weten te bereiken waarvan anderen kunnen zeggen: “Je hebt een goed leven en waar moet jij je nou nog zorgen om maken”.

Vanaf de volgende editie maandelijks een deel van het Levensverhaal van Adrian Lemmens, met alle ups en downs, in zijn eigen woorden en geïllustreerd met foto’s uit zijn eigen familiealbum.

———————————————

De Indische Agenda

LET OP! Sluitingsdatum alle kopij Nieuwsbrief nr. 6 op 4 juni 2013

T/m 1 juli 2013: Chinese Terracotta Army. Een fantastische gelegenheid om kennis te maken met een van de wonderbaarlijkste ontdekkingen van de twintigste eeuw: het Terracotta leger van de eerste keizer van China, Qin Shi Huangdi. Deze tentoonstelling is qua omvang en schoonheid in ons land ongeëvenaard. Meer dan 100 terracotta soldaten met paarden en wagens hebben hun bivak opgeslagen

in winkelcentrum New Babylon. Ook zijn er sieraden, gebruiksvoorwerpen en kunstwerken te bewonderen uit de tijd van deze eerste Keizer (246-210 v. Chr.). Niet alleen voor volwassenen, maar ook voor kinderen is deze tentoonstelling bijzonder de moeite waard. Een multimediashow voert hen mee naar die langvervlogen tijden en legt de geschiedenis van het ontstaan van het Terracotta leger bloot. Ook kunnen ze aan de hand van een boekje op speurtocht door de tentoonstelling om het geheim van de krijgers te ontrafelen. In China zijn rond het graf van de Keizer meer dan 8000 terracotta soldaten opgegraven. De locatie: Gebouw New Babylon, Bezuidenhoutseweg naast het Centraal Station, Den Haag. Tijden: winkelopening. Toegang: volwassenen € 12,00; Kinderen tot 12 jr: € 7,50; familieticket (2 volw + 2 kind) € 30,00. Inlichtingen: www.expoterracotta.nl

T/m 25 augustus 2013: Louis Couperus en de Oudheid. Couperus schreef een aantal romans over de klassieke oudheid, waaronder *De Komedianten, De berg van licht* en *Iskander.* Het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden huisvest een tentoonstelling, waarbij men stilstaat bij deze romans van de beroemde schrijver. Het museum selecteerde toepasselijke objecten voor bij de tentoonstelling uit eigen depots. Speciaal voor deze tentoonstelling maakte kunstenares Elissa Pesapane bij elk boek een potloodtekening, waarop Couperus te zien is met iedere keer een aan de titel gerelateerd voorwerp of thema. De tentoonstelling is te zien in het **Rijksmuseum voor Oudheden,** Rapenburg 28, 2311 EW Leiden, Tel: 071-5163163. Opening: dinsdag t/m zondag 10.00-17.00 uur. Toegang: volw. € 9,50; kind. 5 t/m 17 jr. € 3,00; 65+ € 7,50; museumkaart van toepassing. Info: www.rmo.nl

18 mei t/m 27 oktober 2013: Buitenkampers Tentoonstelling. Deze tentoonstelling zal bestaan uit onder andere persoonlijke verhalen en voorwerpen van buitenkampers. Op 21 mei zal Hetty Baaijens-Retel Helmrich in het Museon een lezing geven over dit onderwerp om 13.30 uur. Hierbij zal ze ook een korte preview laten zien van de film die hierover gemaakt is. Tot en met 1 september ontvangt u op vertoon van

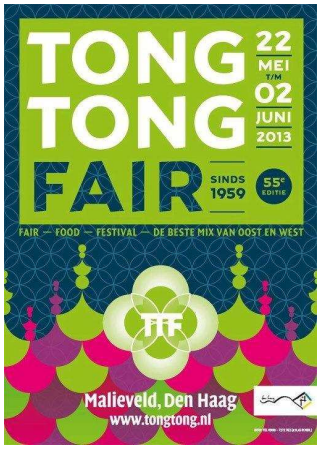
uw TongTong Fair kaart 25 % korting op uw entree voor het Museon (tot max. 4 personen per kaart). Locatie: **Museon,** Stadhouderslaan 37, 2517 HV Den Haag, Openingstijden di t/m vr. 10.00 - 17.00 uur; za. zo. 12.00 – 17.00 uur. Info: www.museon.nl

22 mei 2013: Lezing: Indisch of Indonesisch. In deze lezing met dia's zal Reggie Baay ingaan op het verschil tussen Indisch en Indonesisch en hoe dat historisch zo gegroeid is. Hierbij komen onder andere koloniaal-politieke, biologische, psychologische en culturele aspecten aan bod.

Locatie: **Meisjeshuis,** Oude Delft 112, 2611 CG Delft. Aanvang: 20.15 uur (zaal open 19.45 uur). Voor leden van "Verre Culturen Delft" en "Sociëteit Meisjeshuis" is de entree gratis. Donateurs St. Nusantara, Delftpas-houders, CJP en 65+ € 2,50. Overige belangstellenden € 5,00. Informatie: www.verreculturendelft.nl.

22 mei t/m 2 juni 2013: Tong Tong Fair. Alvast wat gegevens over de aanstaande 55e Tong Tong Fair in Den Haag. Er zijn al e-tickets verkrijgbaar voor het grootste Euraziatische Festival ter wereld. Den Haag is 12 dagen lang gastheer van een festijn, dat zijn weerga niet kent. Een mengeling van een cultureel festival met optredens en voorstellingen in diverse theaters, een beurs met vele verkoopkramen en een eetfestijn

in een stad van tenten. De Tong Tong Fair zal dagelijks geopend zijn van 12.00 tot 22.00 uur. De locatie is als altijd: **Malieveld, Den Haag.** (op loop afstand van het Centraal Station). U kunt ook normale tickets verkrijgen bij alle Primera winkels en nog meer verkoopadressen zoals vermeld op de website: www.tongtongfair.nl De e-tickets kunt u bestellen op de site: http://tongtongfair.nl/voorverkoop

29 mei 2013: Presentatie Indisch Wetenschappelijk Instituut. Het IWI presenteert: "Aangespoeld: Venster op de Wereldgeschiedenis". Dit is het jongste project op de vernieuwde website van het IWI (Indisch Wetenschappelijk Instituut). De presentatie vindt plaats in het Bibit Theater op de Tong Tong Fair. De presentatie begint om 14.30 uur en handelt over de aanzet tot geschiedschrijving over de IWI collectie en de mensen die deze collectie bijeengebracht hebben. Meer info: www.iwicollectie.nl.

1 juni 2013: Indonesisch Dangdut Festival. Muziek festival met Dangdut artiesten uit Indonesië, onder andere: de bij Javaanse Surinamers geliefde zanger uit Solo, Didi Kempot. Verder treden voor u op: 3 Mecan en Lia Emilia en vele anderen. Gastoptreden van Bali Dance Art. Tijdens dit festival kunt u zich uiteraard ook naar hartenlust tegoed doen aan tal van Indonesische lekkernijen, van een

glaasje Cendol tot een complete Nasi Rames. Locatie: **RAC Hallen**, 1e van der Kunstraat 282 - 284, 2521 AV Den Haag. Zaal open: 19.00 uur, aanvang programma: 20.00 uur. Toegang: voorverkoop € 32,50, aan de zaal € 37,50. Reserveren van kaarten: www.pasarmalamasia.nl, www.facebook.com/dangutfestival, www.rac.nu.

8 juni 2013: Vogelkop Reünie. Een gezellige ontmoetingsdag voor ieder die zijn hart aan Papua Nieuw Guinea heeft verpand. Een dag voor – zoals zij zelf zeggen – babbelaars en knuffelaars, belangstellenden en sympathisanten, schuifelaars en rock & rollers, hoogspringers en laagspringers, maar vooral voor gezelligheidszoekers van Biak tot Merauke, van Fak-Fak tot Hollandia en van Sorong tot Boven-Digoel.

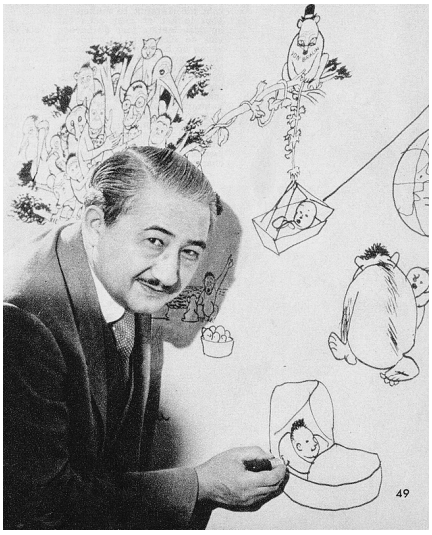

De muzikale verzorging is in handen van Shorty Miller en als er mensen zijn die vragen hebben over de PUR, ook daarvoor zijn er deskundigen aanwezig. Locatie: **Sociaal Cultureel Centrum Poelhuys,** Vivaldistraat 4, 2162 AA Lisse. Tijden: 14.00 tot 21.00 uur. Toegang: volw. € 11,00, kinderen t/m 12 jaar € 5,00. Kaarten reserveren is wenselijk bij Winnie Wijshijer, 0252-374957 (na 18.00 u.). Inlichtingen: www.west-papua.nl

8 juni 2013: Danau Toba Night. Al weer voor de vijfde keer organiseert Bona ni Pasogit een gezellige avond voor de Batakse gemeenschap in Nederland. Optredens van Lundu Situmorang, Kolous Sidabutar, Jannen Sigalingging, de dansgroep Gorga Batak, enz. Verder wordt er een grote Tombola gehouden met als hoofdprijs: een retourticket Amsterdam-Jakarta. Natuurlijk is er ook weer lekker Bataks eten. Locatie: **Cultureel Centrum De Werft,** Huygensstraat 71, 5171 EP Kaatsheuvel. Tijden: 18.00 tot 01.00 uur. Toegang: € 18,50 (incl. maaltijd), kinderen 5 – 12 jaar € 8,00. De opbrengst van deze avond komt ten goede aan het Waterproject Lumban Holbung op het eiland Samosir. Nadere info: www.bonanipagosit.com, e-mail: info@bonanipagosit.com.

10 juni 2013: Als het glas scherft. De première van een muzikale poëzie-voorstelling van Carola Eijsenring (gedichten) en Niek Edeling (muziek). Beide artiesten nemen u mee op een reis waarin verschillende aspecten van het proces: "loslaten en opnieuw verbinden" nader worden belicht. De voorstelling duurt ongeveer 45 minuten en is vanaf nu te boeken. De organisatie is in handen van Indigo Wereld. Locatie: **Centrum "St. Joseph",** Geldropseweg 170, 5613 LN Eindhoven. Tel: 040-2116888. Nadere inlichtingen: www.indigo-wereld.nl.

14 juni t/m 14 juli 2013: Expositie Eppo Doeve. In deze grote overzichtstentoonstelling kan het publiek kennismaken met het oeuvre van een van de bekendste en meest

geliefde tekenaars van Nederland: Eppo Doeve. Te zien zijn een ruime keuze aan spotprenten, illustraties, bankbiljetten, affiches en vrij werk. Voor het eerst worden ook toneel-maquettes, monumentale schilderijen en televisie-optredens te zien. **Daarnaast is t/m 1 september 2013** in het Persmuseum de prelude te zien van Eppo Doeve: **Crisis in het Persmuseum.** Hier een verzameling spotprenten over de Nederlandse economie. De tekeningen geven een historisch beeld op actuele discussies. De locaties zijn: Overzichts-expositie **Kunstenaarssociëteit Arti et Amicitiae** Rokin 112, 1012 LB Amsterdam, Openingstijden: 10.00 - 18.00 uur, Toegang: niet bekend. **Persmuseum:** Zeeburgerkade 10, 1019 HA Amsterdam. Openingstijden: di. – vr. 10.00 – 17.00 uur. Toegang: volw. € 4,50; kind. t/m 12 jr: gratis; jeugd 13 t/m 18 jr. € 3,25.

17 juni 2013: Business Brandal. Een avond voor Indische ondernemers, voor leden van de LinkedIn groep Business Brandal en sympathisanten.

Er staan twee presentaties gepland en verder gewoon op een leuke manier netwerken en gezamenlijk een hapje eten; uiteraard Indisch. Ook Indische ondernemers die (nog) geen lid zijn van de LinkedIn groep zijn welkom. De locatie is: **De Glasfabriek,** Daalsedwarsweg 16, 6521 EG Nijmegen. Parkeren in omgeving van nr. 20. Tijden: 17.30 tot 21.00 uur. Toegang: € 25,00 inclusief maaltijd en drankjes. Vooraf reserveren is noodzakelijk. De toegangsprijs is kostprijs; deelnemers die na aanmelden niet tijdig afzeggen ontvangen geen restitutie. Aanmelden graag uiterlijk 10 juni via e-mail: andrew@hvier.nl.

10 augustus 2013: Indisch Golftoernooi Amsterdam. Dit eerste Indisch Golftoernooi staat open voor golfers die geboren zijn in Nederlands-Indië, Indonesië en voor hen die in Indonesië gewerkt en gewoond hebben, tegen golfers die in Nederland geboren zijn, maar waarvan (een van beide) ouders uit de Gordel van Smaragd afkomstig zijn. Wij zeggen: ***Selamat Datang*** (welkom). Dit geldt natuurlijk ook voor hun partners die willen meedoen. Golft uw partner niet, dan is hij of zij natuurlijk wél welkom op het Indisch Buffet na afloop. De locatie is: **Golfbaan Waterland,** Buikslotermeerdijk 141, 1027 AC Amsterdam. De ontvangst is om 12.00 uur en er wordt gestart op twee holes (1 en 10), maar eerst koffie/theebuffet met snoeperij.

Daarna flightindeling, uitleg spelvorm en een groepsfoto. Het toernooi wordt gehouden over 18 holes. Deelname: leden Golfbaan Waterland € 7,50. Niet leden € 45,00. Kosten Indisch buffet na afloop: golfers € 20,00; niet golfers € 22,00. Drankjes zijn voor eigen rekening. Inschrijven is pas definitief na ontvangst betaling, deze dient vóór 2 augustus 2013 op onze rekening 36.28.15.429 tnv W.A.D. Hooghwinkel bijgeschreven te zijn, onder vermelding van Indisch Golftoernooi. Aanmelding via het e-mail adres: wadhooghwinkel@chello.nl
Info over de golfbaan Waterland: www.golfbaanwaterlandamsterdam.nl

Column Bruuske Bussemaker staat met lege handen door: Kirsten Vos

Meestal schrijf ik in Indisch 3.0 over zaken die met “Het Indische” te maken hebben. Maar soms hoor ik uitspraken die door alle achtergronden en culturen heen nutteloos zijn. Zoals de recente veeg uit de pan van Bussemaker (ja, dezelfde Jet die in 2009 het Indisch Platform met een kluit in het riet stuurde) aan het adres van niet-werkende moeders met een opleiding in dagblad Trouw.

Kwaad

Delete, delete, delete. Zo ging het ongeveer toen ik via Twitter mijn ongenoegen probeerde te uiten over de recente uitspraken van minister Jet Bussemaker in Trouw. Waarom? Ik was kwaad en verontwaardigd over haar generaliserende, beledigende en nutteloze uitspraken. Denkt ze nou echt dat zij hiermee “Gehuwde, niet-werkende vrouwen” die voor de kinderen zorgen, motiveert om weer te gaan werken? Jet Bussemaker noemde onder andere dat ***“Teveel vrouwen teren op de zak van hun man”.*** En: ***“Veel gehuwde, niet-werkende vrouwen lijken zich niet te realiseren dat, als het inkomen van***

hun man wegvalt, het gezin niets heeft om op terug te vallen".

Schuldig voelen

Bij de quote: ***"Natuurlijk helpt het als kinderopvang goed geregeld is. Maar vrouwen moeten af van dat eeuwige schuldgevoel over hun gezin. Ze zouden zich veel meer schuldig moeten voelen over het feit dat de overheid zoveel in ze geïnvesteerd heeft",*** hapte ik naar adem. Even voor de duidelijkheid: Ik ben een "gehuwde vrouw", we hebben twee kinderen en we werken allebei. En ik ben het ongelooflijk oneens met haar uitspraken. Van Bussemaker's redenatie deugt natuurlijk geen klap. Je wilt goede kinderopvang omdat je van je kinderen houdt; niet uit een schuldgevoel. En wat jij met jouw opleiding doet, is helemaal jouw keuze. Daar heeft zij niets over te zeggen.

Meer vrouwen aan het werk

Waar ik mij kwaad over maak, is wat Bussemaker ***niet*** zegt. Jarenlang gaat het verhaal in Den Haag, dat het goed is voor Nederland dat er meer vrouwen aan het werk gaan. Dus komt er een kinderopvangregeling en een ouderschapsverlofregeling. Daarmee pakt de overheid twee problemen (redelijk) grondig aan en de vrouwen-emancipatie op de werkvloer neemt langzaam toe. Eenmaal op die werkvloer waren er ook problemen: ongelijke betaling voor hetzelfde werk en te weinig vrouwen in de top van het bedrijfs- en bestuursleven. In Den Haag is daar nooit een eenduidig beleid voor gekomen. Aan een quotum willen "we" niet en voorschrijven dat mannen en vrouwen voor hetzelfde werk hetzelfde loon krijgen blijkbaar ook niet.

Bezuinigen

Vervolgens komt er een economische crisis en de regerimng gaat bezuinigen. De ouderschsapsverlofregeling was onder Rutte-1 al versoberd; onder Rutte-2 gaat ook de kinderopvang-regeling op de schop. "Iedereen gaat het voelen" is het verhaal. Zo ook ouders – vaders èn moeders – van opgroeiende kinderen. Begrijpelijk. Masasr is dat het eerlijke verhaal dat Bussemaker vertelt? Nee! Ze zegt niet: "werkende moeders van Nederland, het spijt mij dat jullie niet verder komen op de werkvloer. Ik zou jullie graag willen helpen, maar ik heb geen geld. Jullie moeten het zelf oplossen". Wat Jet wel doet, is zeggen dat de gebrekkige vrouwen-emancipatie de schuld is van moeders die "niet werken". Ze spreekt dus de groep aan waar verandering het lastigste is. Want vindt nu maar eens een baan bijvoorbeeld. En ze doet dit op een manier waar de honden geen brood van lusten en dan ook nog eens zonder een oplossing voor werkende moeders die wel door willen naar de top.

Slecht beleid

Ik ben nog niet eerder opgekomen voor v rouwenrechten. Sterker nog, ik heb me in het – recente – verleden uitgesproken tégen beleid voor vrouwen-emancipatie. Maar deze kwestie gaat helemaal niet om vrouwenrechten. Deze kwestie gaat over slecht beleid, weinig geld en een beschamend gebrek aan omgangsvormen. Als de minister van OCW zich daar nou eens kwaad over zou maken, dan zorgt niet-werkend moederend Nederland gewoon weer voor hun gezinnen. Met of zonder opleiding.

The Act of Killing in de Nederlandse bioscopen

Op 23 mei zal de geruchtmakende film "The Act of Killing"in de Nederlandse bioscopen in roulatie gaan. Deze film is een verontrustende reis door de verbeelding van Indonesische massamoordenaars. Deze hebben eigenhandig tijdens de coup in 1965 vele tienduizenden vermeende communisten, etnische Chinezen en intellectuelen op gruwelijke wijze vermoord. Bovendien zijn zij nog trots op hun "wapenfeiten" van destijds en demonstreren in deze film met veel gevoel voor dramatiek hoe zij dat toen gedaan hebben. Zij voelen zich nationale helden. Regisseur Joshua Oppenheimer, die deze film maakte, daagt hen uit om hun daden na te spelen voor de camera. Wanneer filmgeweld en de tot leven gekomen herinneringen door elkaar gaan lopen,

maakt nationalisme en opschepperij langzaam plaats voor een groeiend gevoel van onbehagen.

Deze film heeft inmiddels grote internationale aandacht gekregen. Veel landen zetten het eveneens op het programma voor bioscoop-vertoning.

The Act of Killing zal vanaf 23 mei te zien zijn in bioscopen in Amsterdam, Breda, Den Bosch, Den Haag, Deventer, Groningen, Haarlem, Hoorn., Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg en Utrecht.

_____

Pasar Malam Kalender 2013

December/Januari
27 dec. t/m 6 jan. (behalve Nieuwjaarsdag): Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

Februari
23, 24: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl

Maart
????? www.eastandwestevenementen.nl
2, 3: Doetinchem www.pasaroostwest.nl
20 t/m 24: Malieveld Den Haag www.indonesia.nl
22, 23, 24: Leeuwarden www.pasarmalamasia.nl
30, 31: Ahoi Rotterdam www.pasarmalamasia.nl

April
1: Ahoi Rotterdam www.pasarmalamasia.nl
5, 6, 7: Arnhem www.flamproductions.nl
14, 15, 16: Den Bosch (I&S Concepts)
26, 27, 28: Apeldoorn www.pasarmalamasia.nl

Mei
3, 4, 5: Geleen www.pasarmalamasia.nl
10, 11, 12: Dronten www.icm-online.nl
18, 19, 20: Den Helder www.stichtingstellar.nl
22 t/m 31: Malieveld Den Haag www.tongtongfair.nl

Juni
1, 2: Malieveld, Den Haag www.tongtongfair.nl
????? Zeist www.wnproductions.nl
14, 15, 16: Herderwijk (I&S Concepts)

Juli
5, 6, 7: Eindhoven www.pasarmalamasia.nl
26, 27, 28: Groningen www.pasarmalamasia.nl
27, 28: Vaassen www.pasaroostwest.nl
30, 31: Steenwijk www.wnproductions.nl

Augustus
1, 2: Steenwijk www.wnproductions.nl
9, 10, 11: Lelystad (I&S Concepts)
23, 24, 25: Tilburg www.pasarmalamasia.nl
????? Utrecht (AMS Paradise)
31: Assen www.pasarmalamasia.nl

September
1, 2: Assen www.pasarmalamasia.nl
????? Almere www.indischefeestavond.nl
13, 14, 15: Zwolle (I&S Concepts)
21, 22: Alkmaar www.stichtingstellar.nl
27, 28, 29: Maastricht www.pasarmalamasia.nl

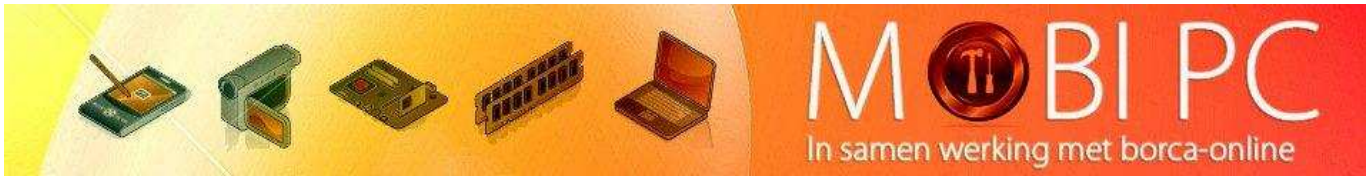
Oktober
4, 5, 6: Alphen a/d Rijn, (Istimewa) www.wnproductions.nl
4, 5, 6: Enschede www.flamproductions.nl
????? Assen www.pasarmalamasia.nl
12, 13: Dieren www.pasaroostwest.nl
????? Nijmegen www.pasarmalamasia.nl

November
2, 3: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl
9, 10: Leek www.stichtingstellar.nl
????? Den Haag, Pasar Kliling www.manggarmegar.nl

December
27 dec. t/m 6 jan. (behalve Nieuwjaarsdag) Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

Van enkele Pasars zijn nog geen nadere gegevens bekend.

Reparatie, onderdelen, accessoires en batterijen voor al uw elektronische apparatuur. http://www.mobipc.nl/onderdelen

Colofon

Digitaal maandelijkse Magazine van:
Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Hoofdredacteur: Hans Vogelsang
Redactie:
Jean-Marie Bosch van Drakestein
Juniorredacteur: Chinook de Deugd
Correspondenten:
Ferry Schwab (ICM-online)
Woody Brunings (Muziek)
Jan de Jong (Indisch Platform)
Huibert Sabelis Wybenga (Canada)
Adrian Lemmens (New Zealand)
Strip: Hugo Driessen
Vormgeving: Hans Vogelsang
Technische realisatie: Dennis v.d. Ham
(Borca-Online Computer Service)
http://www.borca-online.nl/

Verschijning: de 15e van elke maand
Sluitingsdatum kopij en advertenties:
de 4e van elke maand
Advertentietarieven: op aanvraag
Abonnement Nieuwsbrief**:** GRATIS
Postadres: Newtonstraat 660
2562 LA Den Haag - Nederland
w : www.indisch-centrum-denhaag.nl
: http://indisch-centrum-denhaag.blogspot.com
@: info@indisch-centrum-denhaag.nl

Aanmelden Nieuwsmagazine (subscribe)**:**
http://www.indisch-centrum-denhaag.nl/phplist/?p=subscribe&id=1
Opzeggen Nieuwsmagazine (unsubscribe)**:**
http://www.indisch-centrum-denhaag.nl/phplist/?p=unsubscribe&if=1

RABO-bank rek. nr.: 1292 16 836
IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36
t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

Overname van (delen van de) inhoud is toegestaan, mits met bronvermelding.
© 2013 N.I.C.C. Den Haag

de Indische wereld
MAGAZINE VOOR DE INDISCHE NEDERLANDER

Indische Internetkrant: www.icm-online.nl - schwab@icm-online.nl

Borca Computer Online Service
Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl